

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Demokrasi için
tek yol devrim!
Yıl:11, Sayı: 278, 11 Mart 1985

Burjuvazi ara dönemin hızlı akışına ayak uyduramadı. Alternatifsizliğiyle övünen Özal bile, kendi partisi içinde de, ülke çapında da iyice açık düşmeye başladı. Hükümet hızla yıprandı. Burjuvazi büyük bir sıkıntı içindedir. Türkiye siyasal bunalım yaşamaktadır.

HIZLI DEĞİŞİME AYAK UYDURAMIYORLAR

Burjuvazi, işçi hareketi patlayacak bari kendisi de bölünerek patlasın taktiği güdüyor. Buna karşı savaşım artan bir acillik kazanıyor.

Türkiye burjuvazisinin önde gelen Polyanna'sı Mehmet Barlas'ın herşeyi hayalci bir iyimserlikle yansıtma çabası bile, burjuvazi açısından son derece kötümser tabloyu iyimser göstermeye artık yetmiyor. Geçtiğimiz günlerde Barlas "Hızlı değişim" başlıklı bir yazı yazdı ve şöyle dedi:

"...'12 Eylül' yönetimi tarafından çizilen bir tablonun, bu kadar kısa sürede değişmesi, herhalde çeşitli çevrelerin tutumlarını yeniden gözden geçirmelerine dayanacaktır.

"Özellikle ANAP ile Doğru Yol arasındaki merkez-sağ miras kavgasının yıpratıcı bir uzunluk alması durumunda, 'erken seçim', belki de bizzat Özal tarafından, beklenmedik ivedi bir zamanda gündeme getirilebilecektir.

"Özetle, Türkiye'de sivil siyasete geçiş dönemi, tahmin edilenden çok kısa sürede tamamlanmıştır. Bazı konularda dikkatli davranılarak, bu süratin, siyasi bir bunalıma dayanması önlenebilir." (7 Mart 1985, *Milliyet*)

"İyi kalpli", "yapıcı", "müşvik" Barlas bile kendi üslubu içinde alarm zilleri çalıyor. Demek istiyor ki, ara dönemde herşey o denli hızlı değişiyor ve biz burjuvaziyi alternatif açısından o denli hazırlıksızken yakalıyor ki, gerçekte siyasal bunalıma düştük. Öyle ya, daha alternatif yaratamadan erken seçim gibi bir zorunluluğun olması, şu ya da bu çapta siyasal bunalımın yansımasıdır. Sorunumuz siyasal bunalımın devrimci duruma dönüşmesini engellemeye çalışmaktır. Ama, diyor Barlas, bu sorunu açık adını koyarak tartışmayalım. Yapıcı olalım. Gerçek sorunu, "siyasal bunalıma düşmemek için ne yapmak gerekir" sorusu ardında tartışalım...

Hangi kılıf altında tartışırsa tartışsınlar, gerçekten de burjuvazi siyasal bunalım ve bu bunalımın devrimci duruma büyümesini durdurma endişesi içindedir. Ara dönem sel sularının herşeyi yıkıp, önüne katıp sürmesi gibi burjuvaziyi sorunlardan sorunlara sürüklüyor, daha yaratma işi bitmeden alternatiflerini eskitiyor.

Burjuvazinin devleti, değerleri, yaratmaya çalıştığı siyasal alternatifleri, herşeyi son hızla eksiyor. ANAP binasından artık yalnızca bağırışmalar değil çatırtılar duyuluyor. Ankara İl Kongresi'nde "boş oy" kongreyi kazanırken, İzmir İl Kongresi'nde Özal'ın adayı düpedüz kaybetti ve kongre, örgüt hepsi feshedildi. ANAP'ın yapıştırıcısı Özal da ANAP'ın parçalarını yapıştıramaz oldu. Kendi partisine sahip olamayan bir liderin zaten başka nedenlerle de sallanmakta olan hükümete sahip olması düşünülemez.

HP çoktan dağılıp saçılmıştı. Şimdi sıra MDP'nin son hızla dağılıp saçılmasında. Bu durum bu partilerden ayrılanların nereye gideceği konusunu iyice öne itiyor. Bu ise meclis dışındaki partilerin durumunu gündeme getiriyor.

Meclis dışındaki kurulu partiler, önce, meclisteki partilerin dökülmesi durumuna bir hazırlık anlamını da taşıyordu. Ancak meclis dışındaki bu partiler siyasal yelpazede yerlerini ısıtmadan işler hızlandı ve alternatif olmadaki yetersizliklerini sergilediler. DYP'yi canlandırmak için başkan aranırken, SODEP'i canlandırmak için de bizzat İnönü tarafından, köy köy, şehir şehir taban aranıyor.

Şu açıktır ki bu partiler bugünkü haliyle alternatifizlik derdine deva olamıyorlar. Böyle bir duruma bir hazırlık anlamında, DSP kuruluş çalışmaları yürütülüyor. Daha kurulmadan DSP eskidi. Kurucular arasında bölünmeler oldu. Tabandan kurulma iddiası da bir türlü yaşama geçecek yeterli bir taban bulamıyor. Öte yandan DYP'ye yedek olarak yeni bir parti fikri ortalıkta dolaşıyor. Ama böyle bir partinin başkan adayları arasında bulunan Mehmet Yazar daha şimdiden yerden yere çalındı. Ayrıca öyle pazarlık toplantıları oldu ki, bu parti kurulsa da yıpranmış, eskimiş olarak doğacak.

Burjuvazi ara dönemin hızlı akışına ayak uyduramadı. Alternatifsizliğiyle övünen Özal da, kendi partisi içinde de, ülke çapında da iyice açık düşmeye başladı. Hükümet hızla yıprandı. Bu, köşe yazarlarının da çok sızlandığı gibi, hem devleti yıpratıyor, hem de yerine yenisini koyma hazırlıkları yaşamın gerisinde kalmışken oluyor. Burjuvazi büyük bir sıkıntı içindedir. Türkiye siyasal bunalım yaşamaktadır.

Burjuvazi, bu durumda, patlamak üzere bir saatli bomba gibi olan işçi sınıfına düpedüz bölme taktikleri uyguluyor. Şöyle ki, işçi sınıfının öfkesini daha da sıkıştırıp, bu sıkışıklıktan özellikle sendikal hareketi bölme doğrultusunda yararlanmaya çalışıyor. Bugünlerde işçi sınıfına ilişkin yüzsüz açıklamaların anlamı budur.

Devlet işyerlerinde ücret zammının %25'i geçmeyeceğini söylediler. TİSK iş yasaları değişmesin, kıdem tazminatı fonu yatırımlar için kaynak olarak kullanılsın vb. diyor. Özal, bir süre önce ücretlere müdahaleyi savunmuştu. Daha da sayılabilir.

Amaçları bir yandan öfkeyi böyle bile bile kızıştırırken, öte yandan uyuklayan Türk-İş yönetiminin birşey yapmaması nedeniyle sendikal hareketin bölünmesini kışkırtmaktır. Nitekim, "Türk-İş birşey yapmıyor" sözcüğü ardında azılı gericisinden, sosyal demokrasiden oportünizme kadar çeşit çeşit kurt, sendikal hareketi bölme hazırlıklarını el altından yürütmektedirler. Burjuvazi, işçi hareketi patlayacak bari kendisi de bölünerek patlasın taktiği güdüyor. Buna karşı savaşım giderek artan bir acillik kazanıyor.

Böyle görevlerin bastırdığı, burjuvazinin siyasal bunalımını kışkırtmanın gündemde olduğu bu ortama hâlâ faşist diyenler, faşizm değil demek için ne bekliyorlar? Biraz daha beklerlerse kendilerinin de, alternatifsizlik içinde kıvranan burjuvazinin sol barajları arasında oldukları kanıtlanacaktır.

Cemile Çakmak

Emperyalistleşm kıvranışları y ğunlaştı

Burjuvazinin siyasal bunalım içinde ve bu bunalımın devrimci duruma gitmesini engelleme endişesinde olmasıyla yakından bağlı olarak emperyalistleşme kıvranışları da yoğunlaştı.

Burjuvazinin iç kavgaları, İslamcılık, Türkçülük ve bunlara ek olarak Osmanlıcılık ve Avrupacılık, batıcılık vb. yoluyla emperyalistleşme seçeneklerinin çatışmasını yansıtıyor. Bu olgu çok çeşitli olaylar, haberler vb. içinde kendini açığa vuruyor.

Bir kez partilerin konumları, partilerin içinde ve arasındaki ilişkilerden artan bunalım bununla bağlıdır. Bulgaristan'daki Türkler yaygarasının bununla bağı vardır. TRT'nin sözcük yasaklamaları da bundan hiç kopuk olmayan bir olgudur. Daha da sayılabilir. Örneğin "Ermeni Sorunu".

"Ermeni sorunu" uzun süredir büyük bir yaygara odağı oldu. Görünüşte anlaşmaları şöyle: Biz Ermenilere birşey yapmadık ki Asala Türk diplomatlarını öldürüyor, terör yapıyor ve üstelik ABD içinde, Fransa'da vb. destek buluyor.

Bu konuda çok hoş bir tartışma yürüyor. Diyorlar ki, Ermeni katliamı konusunda bilimsel araştırma önerelim. Biraz tartışıp, farkediyorlar ki, bilimsel araştırma olursa Ermeni katliamının olduğu da bir kez daha ortaya çıkar. O zaman ne yapacaklar? Burada sorun var. Kendileri açıkça yazıyorlar, sorun şu: "Ermeni katliamı 1915'te olmuştur, bizi bağlamaz" diyemeyiz çünkü o zaman Osmanlı tarihinin, hele şu sırada çok işimize gelen birçok yönünden yararlanamayız!

Sorunu bu koyuşları, "Ermeni sorunu"nun içyüzünü de açık ediyor: Gerçekte sorun Türkiye'nin Osmanlı sınırlarının hülyasını kurması ve buna karşı olanların, bazı büyük ağabeylerinin vb. ona bu doğrultuda izin vermemesidir.

"Ermeni sorunu"nun altında bunun yattığını son sıralarda Paris'te yapılan Orly sanıkları duruşması da gösterdi. Duruşma 3 kişinin yargılanmasından çıkıp, Türkiye'nin yargılanmasına dönüştü. Yargılanmadan "temiz" çıkmaya büyük "ihtiyacı" olan Türkiye de bunu kabul etti ve gitti mahkemede savunma yaptı.

Burjuvazinin bütün kesimleri bugün emperyalistleşmenin şu ya da bu yolunu, tek başına ya da bir karışım içinde savunmaktadır. Burjuva aydınlar da öyle. Ve ne ilginçtir ki, Fransa'ya gidip Türkiye'yi savunanlar Mümtaz Soysal'lar, Türkkaya Ataöv'lerdi! Onların yaptıkları savunmanın şaheneliğini savunanlar da Barlas'lar Mumcu'lardı.

Acaba bunlar emperyalistleşmede hangi yöntemden, yoldan yanadırlar? Bunu kesin olarak bilemeyiz ama şunu kesin vurgulayabiliriz: Sol burjuva aydınlar son zamanlarda gözü kararmış bir emperyalistleşme propagandası yapmaktadırlar. Bunun harareti içinde, galiba emperyalistleşmenin her türlü yoluna, yöntemine döne döne, toptan hizmet etmektedirler. Bir yandan Türkiye'nin Osmanlı tarihini kullanabilmesi için, hem de kullanırken Fransa gibi ağabeylerinin onayını alabilmesi için Paris'e koşuyorlar, öte yandan iğrenç bir şövenizm kusuyorlar.

"Türkiye'nin çıkarları söz konusu olduğu zaman, hepimiz sağ ve sol ayrımı yapmaksızın.... kendimizi ortaya koyarız. (Aferin size! *İ.S.)*

"(...)

"Artık 'Vatanı kim satıyor?' şeklindeki yozlaşmış sağ ve sol saplantılarımızı bırakmanın zamanıdır." (Mehmet Barlas, 1 Mart 1985, *Milliyet*)

"Yurtseverliğin, milliyetçiliğin, ulus sevgisinin sağı solu olmaz. Kimse yurtseverliğin ve milliyetçiliğin tekelini alamaz. (Tekeldışı burjuvazi galiba! — *İ.S.)*

"(...)

"Yurt içinde ve dışında akıtılan bunca '*Türk kanı*' bizlere bu gerçeği de öğretmiyorsa, yazıklar olsun hepimize" (Uğur Mumcu, 28 Şubat 1985, *Cumhuriyet*)

Bu kez devrim hareketi sizi tanıyıp da büyüyecektir!

S. Günbudak

İŞÇİNİN SESİ
Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 407 London, E16 2EA ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Zor olanı başarmalıyız

Faşizmin çözülüşünden sonra girdiğimiz gerici dönemin de temelinden yükselen çatlak sesleri duymamak için artık sağır olmak gerekiyor. İktidar partisi ANAP'tan, bakanlıklar arasındaki sürtüşmeden, sağ partiler arasındaki tartışmalardan, bazen de Özal'la Evren arasındaki anlaşmazlıklardan üst katların çatır çatır çatladığı anlaşılıyor. Bu çatlama seslerine halktan gelen tepkiler eşlik ediyor.

Halkımızın son güven kırıntılarının da tükendiğinin, büyük bir kinin biriktiğinin farkında olan burjuvazi, bu kinin kendi üzerine sel gibi akmasının önüne geçmek için yeni arayışlar içinde kıvranıyor. Yeni taktikler öne sürmeye hazırlanıyor.

Burjuva basınında iri manşetlelerle verilen Bulgaristan haberleri, bu dönemde Türkiye'nin içinde bulunduğu derin bunalımı, halkın gözünden kaçırabilmek için bir araç olarak kullanılıyor, anti-komünist propaganda yoğunlaştırılıyor.

Burjuvazi, içinde bulunduğu çıkmazın gerçek bir çıkmaz olduğunun halk tarafından anlaşılmasını engellemeye çalışmaktadır. En büyük korkusu, Türkiye'de alternatifin tek olduğu, bunun da devrim olduğu gerçeğini halkın kavramasıdır. Bunu engellemek için bütün gücüyle, bütün araç ve gereçleriyle çalışmaktadır.

Türkiye'de anti-komünizm propagandasının böylesine yükseltilmesinin en önemli nedeni, halkın dimağında yeşermeye başlayacak devrim gerekliliği ve kurtuluşun komünizmle geleceği düşüncesinin önüne geçmektir.

Bu anti-komünist propagandada "en sol" parti olarak SODEP de yerini aldı. İnönü "biz komünist değiliz" diyerek anti-komünist propagandada kendisine düşen görevi yerine getirdiğini sandı. Ama bizce bu düpedüz komünizm propagandası oldu!

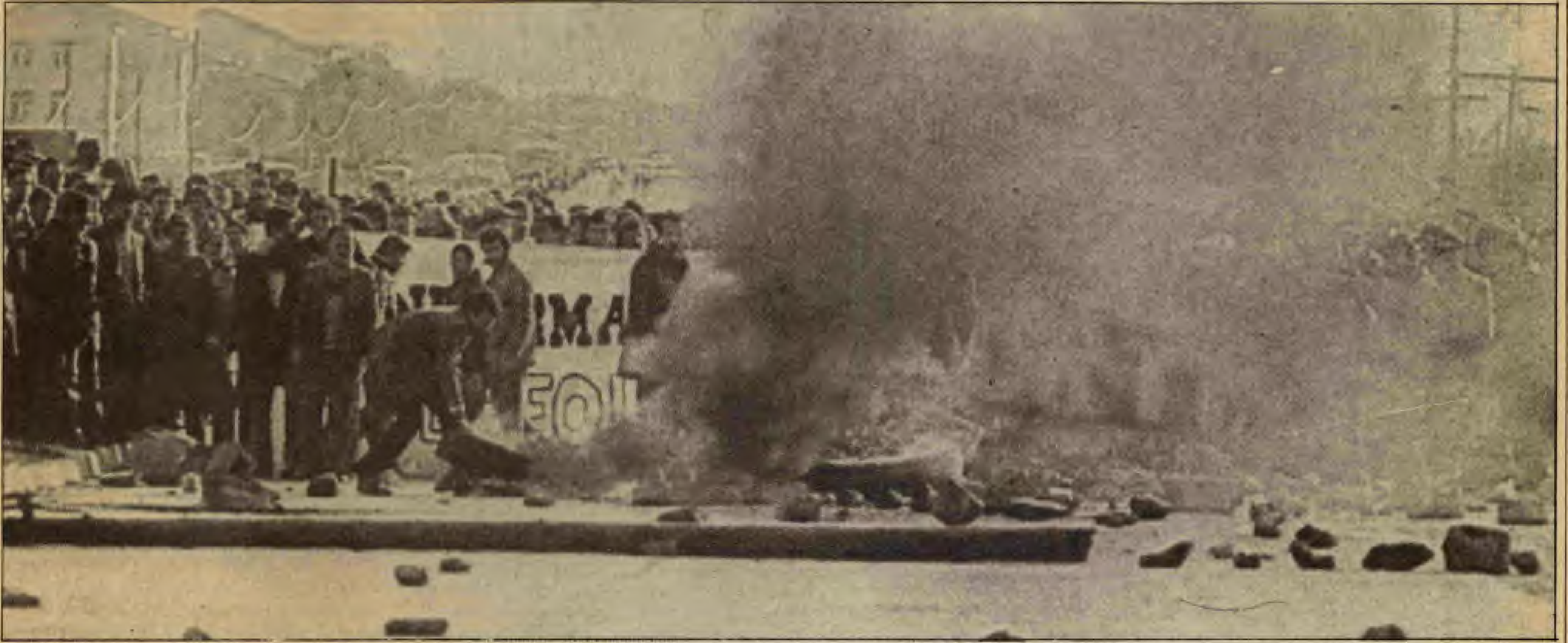
Anti-komünizm propagandasında Bulgaristan'ı kullanmaya kalkışan Türkiye burjuvazisinin oradaki azınlık haklarından söz etmeye hakkı yoktur. Türkiye'de Türkçe bilmeyen insanlar var, koskoca bir ulus, Kürt ulusu var.

Yıllardır Türkiye Kürdistanı'nı sömüren, Kürtçe'yi kanunlarla yasaklayan, "Kürt'üm" diyeni bölücülükle suçlayıp cezalara çarptıran burjuvazi kendisine iğneyi batırmadan başkalarına çuvaldız batırmaya çalışıyor. Aynı şey yıllardır acımasızca sürdürülen baskı ve zulmü, sömürüyü görmezlikten gelen, Türkiye'de Kürt sorununun varlığını inkar eden sosyal demokratlarımız için de geçerlidir. Ayrıca Ermenilerin hesabını kim verecek?

Türkiye'de çözülen ara dönemin sonucunu belirleyecek olan işçi sınıfının emekçi halkın savaşımıdır. Tüm anti-komünist propagandaların etkisini kırmak, halkımızın bilincinin bulandırılmasının önüne geçmek görevi önümüzde duruyor. Komünistlere düşen görev çok büyük, çok zordur. Ama devrimin yolu da zor olanı başarmaktan geçiyor.

H.Kar, Hollanda

5. yıldönümünde şanlı İzmir ayaklanması, işçi sınıfının devrimci savaşım yolunu gösteriyor!

Yeni Gündem'in bir küçük dikkatsizliği üstüne

Yeni Gündem'in 14. sayısında İngiliz kadın sanatçı Vanessa Redgrave ile ilgili bir yazı yayınlandı. Bu yazının fotoğraflarının birinin altyazısı şöyle: "Var mı *İşçinin Sesi*'ni okumak isteyen?"

Yeni Gündem, belli ki bir dikkatsizlik sonucu, *İngilizce* yayınlanan bir gazetenin adını, orijinalini basmadan, Türkçe çevirisiyle yayınlamış. Bu dikkatsizlik, derginin okurunu Vanessa Redgrave ile yayın organımız *İşçinin Sesi* arasında bir bağ kurma yanlışına götürebilir. Bu nedenle düzeltmek gerekir.

Vanessa Redgrave Troçkisttir. Yine Troçkist bir parti olan *Workers' Revolutionary Party*'nin üyesidir. Bu partinin yayın organı *Workers Voice*'tur. (Türkçeye çevirince İşçilerin Sesi ya da İşçinin Sesi anlamına geliyor).

İşçinin Sesi ise Türkiye Komünist Partisi'nin merkez yayın organıdır. *İşçinin Sesi* ve partimiz TKP ile, Troçkist bir hareket olan WRP ve *Workers Voice* arasında paralellik kurmamak gerekir. Ayrıca belirtelim ki, *Workers Voice*, *İşçinin Sesi*'nden sonra yayına başladı. Adımızı seçerken onlardan da ilham almadık!

Yeni Gündem'de böyle bir dikkatsizliğin yinelenmeyeceğini umarız.

H.M., Londra

İŞÇİ MİZAHI

Devrimci genler

21 Ocak'ta İstanbul'da başlayan ve üç gün süren "Türkiye'de Teröristlerin Rehabilitasyonu Uluslararası Sempozyumu'nda Prof. Dr. Turan İtil tarafından öne sürülen teze göre, terör suçlularının terör suçluları olması bir tesadüf değil, babadan oğula geçen genetik (kalıtımsal) bir özellik. Öyle sınıf savaşıyla falan filan da ilgisi yok!

Bu durumda artık Türkiye'de, yalnızca devrimci eylem yapanların değil, hücrelerinde yasadışı gen bulunduranların da tutuklanacağı beklenmelidir.

Bu sempozyum basına ve halka kapalı olarak, çok büyük güvenlik önlemleri altında yapılmış. Çünkü, Prof. İtil'in basın toplantısında açıkladığına göre, sempozyuma katılan yerli-yabancı bilim adamları, hayatlarından endişe ediyorlarmış. Haksız da değiller hani! Bazılarının damarlarında asil Türk kanı dolaşır, bazılarının ise devrimcilik hücrelerine kadar işlemiştir!

Bu tez, Evren'in Türkiye'deki "terörizmin" dış mihraklar tarafından yönetildiği tezini tümüyle çürütmekte, ta içindeki genler tarafından yönetildiğini ortaya koymaktadır.

Türkiye burjuvazisi bu savaşın bir sınıf savaşı olduğunu gözlerden gizleyebilmek için yakında herhalde kimya, astronomi gibi bilimlere de başvuracaktır.

Başak Uludağ, Londra

Pakistan burjuvazisi daha doğuştan "devrim korkusu" içindedir. Onun halka verebileceği hiçbir "değer"i olmadığı gibi, emekçi Pakistan halkının da bu burjuvaziye ihtiyacı yoktur. Yeter ki, o, devrimin ne denli gerekli olduğunu bir an önce görebilsin.

Pakistan'da genel seçimler ve yeni anayasa

Pakistan'da geçtiğimiz günlerde genel seçimler yapıldı. Genel seçimlerin hemen ardından General Ziya Ül-Hak, çoktandır askıya alınmış durumda olan anayasada değişiklik planını açıkladı.

Genel seçimler öncesinde yönetim, adayların siyasal partiler adına ortaya çıkmasını, basının seçim kampanyaları hakkında bilgi vermesini, açık hava toplantılarını ve hoparlör kullanımını yasakladı. Bunun üzerine başta eski başbakan Zülfikâr Ali Butto'nun partisi Pakistan Halk Partisi olmak üzere 11 muhalefet partisinin oluşturduğu Demokrasinin Yeniden Kurulması Hareketi (MRD), halkı bu seçimler boykota çağırdı.

Muhalefetin boykot çağırısına askeri yönetim, MRD'nin bütün kilit kadrolarını ve binlerce militanını tutuklayarak yanıtladı. Bu, seçim kampanyalarında propagandanın ülke sorunları yerine yerel sorunlar çevresinde yoğunlaşmasını isteyen yönetimin elini güçlendirdi. Meydan, yönetimin istediği telden çalacak olan adaylara kaldı. Sıkıyönetim altında seçimlere gidildi.

Seçimlerde, ülkenin 35 milyon seçmeninden ancak yüzde 50'si oy kullandı. Bu, halkın, boykot çağrısına belli bir yanıt verdiğini gösterdi. Katılındığı kadarıyla ise seçimler Ziya ül-Hak'ın istediği sonuçları tam getirmekten uzak kaldı.

Ziya ül-Hak'ın bakanlarının üçte biri, daha önce devlet başkanınca çeşitli görevlere atanmış bazı politikacılar parlamentoya seçilemediler. Bu, halkın askeri yönetime karşı biriken kin ve öfkesinin ifadesi oldu. Yani halkın yarısı seçimlere katılmamakla yönetimi desteklemediğini gösterirken, diğer yarısı da hoşnutsuzluğunu çeşitli biçimlerde ifade etti.

İşi pişkinliğe vuran General Ziya ül-Hak, halkın yüzde 50 oranında oy kullanmasının, kendisinin 5 yıl daha devlet başkanı olarak kalmasını istediğini bir kez daha gösterdiğini söyledi. Seçimlerden birkaç gün sonra da askıda bulunan anayasaya ilişkin değişiklik planını ayrıntılarıyla açıkladı.

Yeni anayasa taslağının reddi için parlamentoda üçte iki çoğunluk bulunması gerekiyor. Ancak, *Newsweek* ve *The Guardian* gibi uluslararası basın organları bile, meclisi dolduran, çoğunlukla toprak sahibi, işadamı ve emekli subaylardan oluşan "temsilci"lerin, devlet başkanınca "önerilen" değişiklikleri kabul edeceği görüşündeler.

Yeni anayasa, aralık ayında yapılan halk oylamasıyla "Pakistan'ın yasalarının İslami ilkelerle uyum içine sokulması" kararlaştırılmış olan rejimin işleyişini düzenliyor.

Buna göre, Ziya ül-Hak, "demokrasiye yavaş geçiş" olarak adlandırdığı bu dönemde, yürütmede tek söz sahibi olacak. 237 kişilik parlamentonun çıkaracağı yasaları erteleyebilecek olan devlet başkanı, "gördüğü lüzum" üstüne parlamentoyu feshedebilecek.

Taslak Ziya ül-Hak'ın başbakanı, 4 eyalet valisini, ordu komutanlarını seçmesini öngörüyor. Onun aldığı kararlar, yürütmenin sonul kararları oluyor ve hiçbir biçimde sorguya çekilemiyor. Hükümet ise, ancak "devlet başkanına, işlevlerini yerine getirmede yardımcı ve tavsiyede bulunucu" bir konuma olacak.

İktidara el koyduğundan bu yana, Ziya ül-Hak yönetimi Pakistan burjuvazisi ve özellikle endüstricilerce desteklendi. Bu askeri yönetim altında ülke ekonomisinin canlandığını, kendisinin büyük yarar gördüğünü ifade eden burjuvazi işi o derecede ileri götürdü ki, geçen aralık ayında yapılan referandum sırasında, halkı sandık başına götürebilmek için 20 milyon dolar para dağıttı, harcadı. 1979 yılından bu yana aşamalı olarak uyguladığı "Pakistan yasalarının İslami ilkelerle uyum içine sokulması" planını halkın "evet"lemesini istediği referandum sırasında Ziya ül-Hak, Kenan Evren'in taktiğini uygulamıştı. Halka, bu plana "evet" derseniz, benim 1990 yılına dek devlet başkanı olarak kalmama da evete demiş olacaksınız, diyen general Ziya ül-Hak, dinin ne denli etkin bir faktör olduğunu bildiği Pakistan'da seçmeni böylesi bir emrivaki ile karşı karşıya getirmişti.

Aralık ayının halk oylamasıyla ilgili *resmi* açıklamada halkın yüzde 62 oranında oy kullandığı ve sandığa gidenlerin yüzde 98'ini "evet" yanıtı verdiği belirtildi. Halk oylamasının resmi sonuçları hâlâ açıklanmadı ve resmi olmayan kaynaklar katılımın yüzde 50'nin altında olduğunu belirtiyorlar.

1977'den bu yana erki elinde tutan Ziya ül-Hak, Pakistan burjuvazisinin sistemin çıkarlarını en iyi gören kesimince aktif destekleniyor. Bu 8 yıllık dönemde kapitalistleşmede gözle görülür bir ilerleme kaydedilirken, ordu, yüksek ücretler ve iyi yaşam koşulları ile yönetimin daha da sağlam dayanağı haline getirildi.

Aynı dönemde burjuva muhalefet, halkta biriken öfke ve tepkiyi "demokrasi" kahramanlığına soyunarak kullanmaya çalıştı. Ancak, burjuva muhalefet, Ziya ül-Hak'ın "şeriat" uygulamasına karşı sesini yükseltirken, "İslamiyet"in Ziya ü-Hak' tarafından yapılan *yorumuna karşı çıktı*. Örneğin, Pakista Halk Partisi'nin liberalleri "laik" çizgide eleştiri getirirlerken, onun üyesi bulunduğu Demokrasinin Yeniden Kurulması Hareketi'nde (MRD) yer alan dinci partilerden bu uygulamay az bulanlar çıktı.

Yeni anayasa değişikliği önerileriyle askeri yönetim, burjuva muhalefetin elindeki önemli bir silahı, yani "din" ve din çevresinde oluşturulan belgileri, onların elinden alınış olmanın rahatına sahip görünüyor. Bununla birlikte, çağımızda burjuvazinin halk açısından "olumlu" hiçbir değere sahip olamadığını, "yönetemezliği" yüzünden, erki daha da merkezileştirmek, halkın artan basıncıyla güdüğün güdüğü bir "demokrasi"ye(!) o da "yavaştan yavaştan" geçmek zorunda kalırken, sıkıyönetimli, baskı ve zulümlü uygulamayı elden bırakmamak zorunda olduğunu da somut yaşamda gösteriyor.

Pakistan burjuvazisi, bütün zayıf halka burjuvazileri gibi daha doğuştan "devrim korkusu" içindedir. Ve daha doğuştan emperyalizm döneminde iyice gericileşen burjuva değerleri üstleniyor.

Pakistan burjuvazisinin, halka sunacağı, kapitalizmin geliştirilmesi sırasında toplumu altına toplayabileceği bir bayrak ödevini görebilecek hiçbir "değer"i yoktur. Halka hiçbir yeni inanç aşılayamadığı için halkın hâlâ "kutsal" bildiği bazı hazır inançları kullanarak, aradan kendine de onay çıkartmaya çabalıyor.

Ülkeyi yönetemeyen, olumlu hiçbir değere sahip olmayan, halka burjuva demokrasisi verecek manevra alanından bile yoksun olan Pakistan burjuvazisine emekçi Pakistan halkının ihtiyacı, aslında yoktur. Yeter ki, o, devrimin ne denli gerekli olduğunu bir an önce görebilsin.

Salih Can

Zayıf halkaların en zayıflarından Sudan'daki bunalımı yeni bir burjuva hükümeti de çözemeyecektir ve Sudan'ın düşmesi işçi sınıfının ve emekçi hakların dünya devrimi savaşımını güçlendirecektir.

Arabistan'ın ekmek "ambarı" Sudan'da savaşım yükseliyor

Kuzeydoğu Afrika'nın devasa ülkesi Sudan sorunlarla çalkalanıyor. Ülkede iç savaş ortamı yayılıyor.

22 milyon nüfuslu Sudan'da halkın dörtte biri göçebedir. Kuzeyde müslüman Arap nüfus, güneyde Hristiyan/putperest Afrikalı nüfus yaşıyor. Geri bir ekonomik ve hiç de cömert olmayan doğal temel üstüne kurulu Sudan toplumunda burjuvazi bölünmüş durumda olup, 1970'deki askeri darbeden bu yana erki elinde tutan Numeyri kliği ülkeyi yönetemezlik krizi içindedir.

Numeyri yönetimi, daha İngiliz sömürgeciliği döneminde başlayan tarımın kapitalistleştirilmesine hız vererek, Sudan'ı "Arap ülkelerinin ekmek ambarı" yapmaya çalıştı. Ancak son 4 yıldır ülke *sorgum* (bir çeşit darı) ihracatçısı olmaktan ithalatçı konuma düştü. Bir yandan yaygın kuraklık, öte yandan ağır ekonomik sıkıntılar nedeniyle dış yardımlara, özellikle ABD ve Suudi Arabistan'ın yardımlarına ihtiyaç duyan Sudan'da açlıktan ölme tehlikesinden kaçan onbinlerce insan büyük kentlerin, başkent Hartum'un varoşlarında çadırlar kurarken, Hartum'da bile ekmek sıkıntısı başgösterdi.

Kuzey'in burjuvazisi, 17 yıllık bir iç savaşın sonunda "özerklik" verdiği Güney Sudan'dan gözünü hiçbir zaman ayırmadı. Bu bölgenin sömürgeleştirilmesi, burjuvazinin uzun dönemli planları açısından büyük önem taşıyordu. Yukarı Nil boyunda enerji santralları kurulması, varlığı bilinen petrol yataklarının işletilmesi ve varolan bütün kaynakların Kuzey'e aktarılması, bu planlar arasındaydı.

Binlerce kabilenin, farklı etnik ve din kökenli insanların yaşadığı bu toplumu yönetebilmek için burjuvazi "böl ve yönet" taktiğini yıllarca çok ustaca kullandı. En son, 1980 yılından sonra, Güney'in eyalet sisteminin yapısını hem coğrafi hem de idari olarak değiştiren uygulamalarla, özerkliği ortadan kaldırma ve merkezi otoritenin gücünü artırma çabasına hız verdi.

Ancak bu büyük tepki topladı. Buna güneyli erlerin bulunduğu askeri birlikleri kuzeye, kuzeyin düzenli birliklerini de güneye yerleştirme girişimi eklenince sorunlar daha da büyüdü.

Numeyri yönetimi, Mısır ve Suudi Arabistan'la ekonomik ve politik iyi ilişkilere sahip. Örneğin Mısır danışmanları, gizli servisi Numeyri'ye çalışırken, Suudi Arabistan sermayesinin tarımda büyük yatırımları var. Hem bu ilişkiler, hem de Numeyri'nin Sudan Sosyalist Birliği hükümetinin başına büyük bela olan fanatik Müslüman Kardeşler Örgütü'yle başetme zorunluluğu, Numeyri'yi 1983'de kararnameyle şeriat yasası uygulamasına götürdü.

Burjuvazinin çeşitli etkin kesimleri, emekçi halk, öğrenciler şeriat uygulamasına karşı çıktılar. Güney'in iç savaştan beri Kuzey'deki yönetime her zaman kuşkuyla bakan halkı, hem yeni eyalet düzenlemeleri hem de şeriat uygulaması yoluyla hristiyanlara baskı yapılacağı düşüncesiyle 1983 sonunda yeniden başkaldırdı. Sudan Halk Kurtuluş Ordusu kuruldu. Bugün 15 bin kişilik bir gerilla gücüyle kuzeye doğru yürüyen SHKO, hedefinin güneyin ayrılması değil Numeyri'nin yıkılması ve ülkede herkes için demokrasi kurulması olduğunu söyleyerek, sempati toplayarak, kuzeyin muhalif unsurlarından destek alarak ilerliyor. Numeyri'ye sadık ordu birlikleri ile gerilla güçleri arasında sürekli çarpışmalar olurken, en son haberlere göre, gerillalar petrol yataklarının bulunduğu yöreyi ellerine geçirmiş durumdalar.

Kuzey'de de muhalefet gelişiyor. Devletin "İslam" adını taşımasının dini anlamsızlaştıracağı gerekçesiyle İslami yasa uygulamalarına karşı çıkan Cumhuriyetçi Kardeşler örgütünün 77 yaşındaki lideri Mahmut Muhammet Taha, dine karşı çıktığı gerekçesiyle idam edilirken, bu olay Mısır, ABD ve Suudi Arabistan'da tepkiler doğurdu. Burjuvazi Numeyri'yi değiştirme çabasında. Öte yandan Sudan Komünist Partisi'nden fanatik dinci Ümmet Partisi'ne kadar çeşitli partileri garip bir yelpaze içinde içeren Sudan Ulusal Güçlerinin Bağlaşıklık Cephesi, burjuva muhalefetin en güçlü örgütü oluyor. Birleştikleri tek nokta Numeyri'ye karşı olmak olan bu partilerin Sudan'ın sorunlarını çözmesi düşünelecek birşey değil.

Uluslararası burjuvazi, Sudan'daki gelişmeleri dikkatle izliyor ve rejimi tehlikeye düşürmeden, soruna politik bir çözüm bulmaya, yani Numeyri yönetimini değiştirmeye, çalışıyor. Devrim korkusu o denli içlerine işlemiş ki, *Newsweek* "Sudan düşerse, Libya, Sudan, Etyopya, Güney Yemen bir uzun zincir oluşturacaklar" diyor. *(Newsweek*, 4 Şubat 1985).

Zayıf halka ülkelerinin en zayıflarından biri olan Sudan'da bunalım yeni bir burjuva hükümetle de çözülemeyecektir. Çünkü ancak devrimle çözülebilir bir durum burada da vardır. Ve gerçekten, Sudan'ın düşmesi, Afrika'da dengenin emperyalizm aleyhine biraz daha bozulmasını getirecek, dünya işçi sınıfının ve emekçi halkların dünya devrimi yolundaki savaşımını güçlendirecektir.

Haluk Moralı

Belgileriyle hedef şaşırtan, uyguladığı "siyaset"le yığınların savaşımını burjuvazinin kuyruğuna takmaya çabalayan menşevikler, işçi sınıfının sendikal hareketini yine bölmeye çabalıyorlar.

Menşevikler gene sanatlarını icra etmeye başladılar

Sizlere Viyana'da yapılan DİSK'le Dayanışma Gecesi ile ilgili izlenimlerimizi anlatmak istiyoruz.

8 Şubat'ta DİSK'in 18. kuruluş yıldönümünü kutlama gecesi yapılacağını duyduk. Geceyi Avusturya Sendikalar Birliği'nin (ÖGB) desteğinde DİSK'in Avrupa'daki yöneticileri ile menşevikler ve onların ailesi Sol Birlik hazırlıyordu. Salon tutulmuş, program hazırlanmış, biletler basılmış ve en sonunda da, ayıp olmasın diye, devrimci örgütlere çağrı yapılarak destek istenmişti.

Bu konuyla ilgili olarak yapılan bir toplantıya katıldık, görüşlerimizi anlattık. DİSK ve tüm sendikal harekete yapılan baskılara karşı savaşmanın çok olumlu olduğunu, bu konuda tüm devrimci hareketin elinden gelen çabayı göstermesi gerektiğini belirttik. Ancak bu dönemde DİSK'in yeniden kurulması diye bir istemin doğru olmadığını, bunun sendikal savaşımı bölmek anlamına geleceğini, doğru tutumun Türk-İş'e dalıp, DİSK'in devrimci savaşım geleneğini oraya taşımak olduğunu belirttik.

8 Şubat günü gecenin yapıldığı yere gittiğimizde Partizan'dan bir gurup kapıda bildiri dağıtıyorlardı. İçeri girmek istediğimizde TSİP'li biri bizi içeriye sokmak istemedi, gerekçesi ise hazırlık komitesinin böyle bir karar almış olması oldu. Bu arada bir içeri girdik. Ama Partizan'lıları içeri almamakta direniyorlardı. Bunun yanlış olduğunu anlattık, dinlemediler. Bunun üzerine salondaki yerlerimizi terkederek kapının önünde toplandık. Dev-Sol'dan bazı kişiler de bize katıldı. Kapının önünde büyük bir kalabalık oluşturduk. Menşevikler ellerinde biletleri olan devrimcileri içeri sokmak istemiyorlardı. Geceye katılan birçok işçinin de ellerinde biletleriyle birlikte kapıya gelip olayı protesto etmeleri menşevikleri çok güç bir duruma soktu.

Sonunda menşeviklerin çağrısıyla olay yerine polis ve komando timleri geldi. Salona giriş yerinde menşevikler, dış kapıda ise polisler barikat kurdular. Ama sökmedi. Barikat kırıldı ve salona girildi. Menşeviklerin bizleri polise gösterip bunlar gecemizi engellemek istiyorlar diye dert yanmaları, gerçek yüzlerini çok güzel gösterdi.

Salona girdikten sonra diğer örgütlere hep birlikte "Tek yol devrim" sloganını atmayı önerdik. Önerimizi kabul edenlerle birlikte "Tek yol devrim" sloganını atmaya başladık. Geceye katılan işçiler de sloganımıza katıldılar. salon sloganla inliyordu. Menşevikler ve ailesi telaşa kapıldı, toplanıp "Kahrolsun faşizm" sloganını atmak istediler. Ama "Tek yol devrim" sloganı menşeviklerin seslerini ezdi geçti.

Gecenin bitiminde birçok işçi gelip menşeviklerin yaptıklarının yanlış olduğunu söyledi. Kendisiyle konuştuğumuz bir ÖGB temsilcisi "ben bunların böyle olduğunu bilmiyordum" dedi.

Evet yoldaşlar, faşizmin çözüldüğü bu dönemde ülkemizde bir sürü burjuvanın attıkları "demokrasi" nutuklarının içeriğiyle menşeviklerin nutukları üst üste düşüyor. Her zamanki gibi işçi sınıfının savaşını burjuvazinin kuyruğuna takmak için çırpınıyorlar. Kurdukları Sol Birlik (!) de sol kuyruktur. Ve bu kuyruğu polisle birlikte devrimcilere barikat kurarak yaşama geçiriyorlar.

Bu rejime faşist diyerek hedef şaşırtan ve liberal burjuvazinin kuyruğuna takılan menşeviklere devrimciler, demokrasi için devrim mücadelesini yükselterek cevap vereceklerdir.

Viyana İşçinin Sesi Sempatizanları

"Sol" birlik içinde s ndikal harek ti b"lme çabaları

Menşevikler ve Sol Birlik 23 — Şubat günü Paris'te DİSK gecesi yaptılar. Gecede Kemal Daysal ve tüm diğer konuşmacılar aynı platform çerçevesinde konuşmalar yaptılar.

Gecede DİSK'in sınıf savaşımındaki rolü, yüzbinlerce işçinin katıldığı grev, direniş ve yürüyüşlerin başını çektiği anlatıldı. Cuntanın 12 Eylül'de DİSK'i kapattığı, işçi sınıfının tüm demokratik — ekonomik haklarını kaldırdığı belirtildi. Cuntanın DİSK'li işçileri Türk-İş içinde eritmeye çalıştığı, buna izin vermemek gerektiği söylendi. Ulusal demokratik güçlerin DİSK'in açılması için istemler yükseltmesi istendi. Bunlar kısaca şöyleydi:

DİSK davasının durdurulması, DİSK üzerindeki yasakların kaldırılması, idamlara, işkencelere son verilmesi, genel af, Kürdistan üzerindeki baskılara son. Ayrıca dünyada barışın egemen olması için savaşımın yükseltilmesi, "ulusal değerlerimiz ve bağımsızlığımızı ayaklar altına alan ABD emperyalizmine karşı" savaşın önemi üzerinde duruldu. Faşist cuntanın yıkılması için Özal Hükümeti'nin yıkılması için savaş önerildi.

Toplantı, menşeviklerin ağlama edebiyatlarını ve şövenistliklerini Sol Birlik dedikleri guruplara da kabul ettirdiklerini ortaya koydu.

Şimdi istemlerin mantığına bakalım. DİSK'li işçilere açıkça bekleyin, Türk-İş'te çalışmayın, erirsiniz diyorlar. Bu işçi sınıfının sendikal örgütlenmesinde bölücülük yapmaktan başka birşey değildir. Ayrıca DİSK'in açılmasını da burjuvaziden bekliyorlar. Burjuva muhalefet faşizmi kaldıracak, demokrasiyi getirecek, burjuvazinin izniyle DİSK açılacak ve DİSK'li işçiler de sendikal örgütlerine kavuşup sınıf savaşına başlayacaklar!

Menşeviklere soruyorum. İşçi sınıfı en zor faşizm koşullarında beklemedi. Türk-İş'in en gerici sendikalarına bile dalarak savaşım yürüttü. Ve bugün Türkiye işçi sınıfının biriken kavga azmi, burjuvaziyi uykularından edecek düzeyde. Siz kalkmış en ileri işçilere bekleyin diyorsunuz. İşçi sınıfımızın nisbeten geri kesimlerini bırakıp DİSK'e gidin diyorsunuz. Bu tam da burjuvazinin en fazla istediği şeydir.

Menşevikler ve şürekası genel af istiyorlar. Güzel. Ama şunu bilsinler ki işçi sınıfını bölme çabalarını işçiler affetmeyecektir.

Kürt sorunu konusundaki istemleri de Türk şövenizminin ta kendisidir. Menşevikler burjuvaziyle arayı bozmak istemiyorlar. Çünkü ulusal demokratik güçlerle cephe yapmak istiyorlar. Kim bu ulusal demokratik güçler. Bunların içinde SODEP'i, DYP'si, HP'si, yeni kurulacak Demokratik Sol Parti vb. vb. hepsi var. Menşeviklere artık demokrat bile demek güçleşiyor. Çünkü ulusal sorunda demokratlığın ölçütünü, Lenin ezilen bir halkın kendi kaderini kendi tayin etme hakkını, ayrı devlet kurma hakkı da dahil savunmak olarak koyuyor.

Faşizmin varlığı konusuna gelirsek, menşevikler cepheye AP'lisinden MSP'lisine herkesi dahil etmişler. Faşizm yok deseler kime karşı olacaklar?

Menşevikler işçi sınıfının gönlünü kazanacaklarını hiç sanmasınlar. İşçi sınıfı çok deneyimler kazandı. Önünde önemli görevler var. Bu görevlerin başarılması, işçi sınıfının Marksçı-Leninci ideolojiyi savunan partisiyle bütünleşmesinden geçiyor.

Suphi Erdalcan, Paris

İşçi sınıfının devrimci sınıf ve yığın örgütü Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu bundan 18 yıl önce kuruldu. Sınıf savaşımında değerli kazanımlar elde etti. Bugün, iplik iplik çözülen bir gerici rejim ve birbirine girmekte olan burjuvazi karşısında, eski DİSK üyesi işçilerin, DİSK'in devrimci geleneklerini Türk-İş'e taşımaları, bir yandan sendikal birliğin sağlanması, öte yandan da burjuvaziye karşı devrim için savaşım bilincini yükseltmesi açısından büyük önem taşıyor.

Dünün tabuları bugün kalabalık toplantılara konu oluyor. Faşizmi geçtik, gerici rejim büyük bir hızla çözülüyor.

Hayret faşizm var diyorlar

Değerli Yoldaşlar,

Yürükoğlu yoldaşın *Faşizmin Çözülüşü* kitabını aldığımızda beynimizdeki soru işaretleri yerli yerine oturdu. Bölük pörçük bilgilerimiz bütünlendi, herşey daha da berraklaştı.

Faşizmin sürüp gittiğini düşündüğümüz dönemde, birçok devlet kuruluşuna faşistlerin yerleştirilmesi bizi yanılttı. Kitabı okuyunca faşist devletle, devlet kadrolarına faşistlerin doldurulması arasındaki ayrımı çok iyi anladık. Bu anlayışla, 12 Eylül öncesinde, Demirel hükümeti dönemine de faşist dememiz gerekirdi.

Bugün faşizmin çözülüşü konusunda kafamız çok açık ve net. Bu konuda başlatılan ve çok çirkin boyutlara varan "tartışmalar" konusunda da öyle. Türkiye gibi küçük burjuvalar denizi bir ülkede böylelerini çok gördük. Aslında son olaylar bizim için bir ayrışma değil bir arınmadır, kazançtır. Bizim için bugün önemli olan, değişen koşullara uygun bir çalışma yürütebilmek, partimizi daha da güçlendirebilmek, her zaman bir üst noktaya varabilmektir.

İçinde yaşadığımız ara dönem Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi, birçok ilginç özellikleri birleştiren bir dönem. Sizlere düzenli olarak yazarak bunları yansıtmaya çalışacağız.

Ankara'da bugünlerde aydın-öğrenci kesim özellikle iki ana merkezde toplanıp konuşup tartışıyor. Bunlardan biri Mülkiyeliler Birliği diğer ise Sanat Kurumu.

Mülkiyeliler Birliği'nde "Çarşamba Toplantıları" yapılıyor. Demokratik Sol Parti'nin kuruluş çalışmaları da buradan yayılıyor.

Çarşamba Toplantıları sırasında düzenlenen konferanslar ilgi çekiyor. Sizlere bu mektubumuzla birlikte bu konferansların programlarını da postalıyoruz.

Bu dizi konferanslardan biri "ekonomik yıkım ve aydın erozyonu" konusundaydı ve konferansı Yalçın Küçük veriyordu. Tabii siyasi polis de teybiyle birlikte salondaydı. Konferansın sonunda dinleyicilerin soruları bölümüne gelindiğinde, polisin varlığı bilindiği halde, gene de "zor" sorular yöneltildi. Hem de bırakalım faşizm dönemini bundan 5-6 ay önce kullanılmayan sözcüklerle.

Sorulardan biri, Türkiye'de aydının sorumluluğunu yerine getirip getiremediği konusundaydı. Yalçın Küçük bu soruya yanıt verirken bağırarak şöyle dedi: Ben bu anayasayı onaylamıyorum. Hayır oyu verdim. Ve halkın yüzde 95 veya 92'si onayladı diye de onaylamam.

Bir başka seminerde konu basın, demokrasi ve TRT'ydi. Konuşmacı Teoman Erel'e, açıkça, MGK kararlarının ya da başka üst kişi ya da kurumların basın özgürlüğünü, haber özgürlüğünü nasıl engellediği soruldu. Yoldaşlar, daha dün MGK kararları "tanrı kelamı"yken bugün Türkiye'de böyle konular tartışılabiliyor.

Yoldaşlar, sözlerimiz bu toplantıların doyurucu toplantılar olduğu şeklinde anlaşılmasın. Ne konferansçılar tam demek istediklerini söyleyebiliyorlar, ne de dinleyiciler sorularını rahatça sorabiliyorlar. Sorsalar bile çoğu yanıtsız kalıyor.

Biraz da Sanat Kurumu'ndan söz edelim. Burası eski Sanatseverler Derneği. 12 Eylül darbesinden sonra bu adı aldı. Bu kurumun da programlarını gönderiyoruz. Sanat Kurumu'na daha çok sanatçılar geliyor. Toplantıları daha çok sanata yönelik.

11 Şubat günü programda Gülten Akın'la söyleşi vardı. Ozan cezaevindeki oğlu için yazdığı bir şiiri okuduğunda atmosfer değişiverdi. Salon ayağa kalktı, coşkulu bir yığına dönüştü.

Gördüğümüz gibi yoldaşlar Türkiye'de ortam hızla değişiyor. Dün konuşulması tabu olan konular kalabalık toplantılarda konuşuluyor. Faşizmi geçtik bu gerici rejim büyük bir hızla çözülüyor. Bugünlerde gerçekten hayret ettiğimiz kişiler, Türkiye'de faşizm sürüyor diyenlerdir.

Şafak İMG, Ankara

Öğrenci gençlik içinde rüzgarın fırtınaya döneceği günler uzak değil

Kaldığım öğrenci yurdunda, öğrenci gençliğin gözle görülür hareketliliği bir takım olaylarla kendini gösteriyor. İnsanların yurt içi ve okullar ile ilgili olumsuzlukları birbirlerine aktarmaları, odalarda artık birşeylerin konuşulması ve bunlar üzerine tartışılması oldukça yaygınlaşmaya başladı. Bu, aynı insanlarla kaldığım ikinci yıldır ve ben şimdiye kadar bu insanlardan çoğunun en somut haksızlıklardan bile etkilenmediklerini sanırdım. Ama şimdi yemeklerin bozukluğundan, pahalı oluşundan, not sisteminin kötülüğünden vb. rahatça bahsediyorlar.

Bir üniversitede Evren'in "Üniversite Öğrencilerine" adlı bildirisi çerçeveli bir şekilde giriş kapısına asıldı. Bildiride şöyle deniyor:

"Yurtların yeterli olmadığından, bakımlarının eksikliğinden, yemeklerin iyi pişirilmediğinden, pahalı olduğundan, not sisteminin haksızlığından, imtihan şeklinin değiştirilmesinden, kıyafete karışılmaması gerektiğinden dem vurarak en makul ve en masum gerekçelerle aklınızı çelmeye çalışacaklardır."

Hayret, Evren nasıl biliyor! Tam da öyle yapıyoruz.

Ayrıca bir kız öğrenci yurdunda öğrenciler 15 gün taşan tuvalet sularının içinde yaşadılar. İşte böyle olaylar karşısında bile susmaları istenen insanlar barut fıçısına dönüyor, gerçekleri görmeye başlıyorlar.

Evet artık rüzgarın yönü değişiyor. Değişen rüzgarın fırtına olup eseceği günler uzak değildir.

G. Ercan, Ankara

TMT faaliyetleri sürüyor

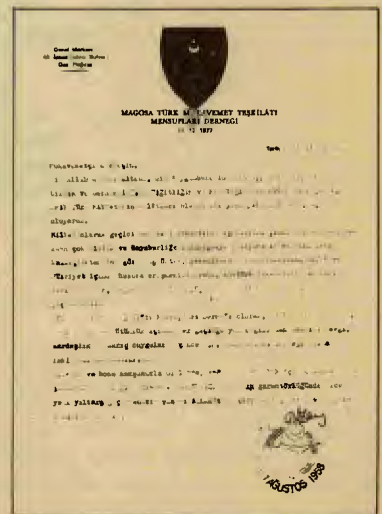
Değerli Yoldaşlar,

1 Ağustos 1958 yılında kurulan ve amacı Kıbrıslı Türk ve Rum toplumlarını birbirine düşürmek ve taksime yürümek olan gerici ve aşırı şövenist Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT) bugün de faaliyetlerini sürdürmektedir.

Kurulduğu zamanlarda, Rum emekçi halkını ve iki halk arasındaki kardeşlik duygularını güçlendirmeye çalışan komünist ve demokrat kişileri kendilerine hedef seçmişlerdi. Ana sloganları "Ya taksim, ya ölüm"dü. Bu örgütün yaptığı alçaklıkları birkaç satırla anlatmak olanaksızdır. Kıbrıs'ta meydana gelen olaylarda bu örgütün büyük payı vardır.

Örgütün Magosa, Lefkoşe ve Girne gibi merkezi yerlerde lokanta, gazino ve dernekleri vardır. Faaliyetlerini, hükümetin de desteğiyle, rahatlıkla sürdürüyorlar. Ayrıca Güvenlik Kuvvetleri ve polis içinde de ayrı örgütleri vardır. Üyeleri ile ayda bir toplantı yapıyorlar. İlişikte bu örgütün yılbaşı dolayısıyla üyelerine gönderdiği mektubun bir kopyasını postalıyorum. Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

M.H, Kıbrıs

MAGOSA TÜRK M[illegible]VEMET TEŞKİLATI
MENSUPLARI DERNEGI

AGUSTOS 1958

"Mukavemetçi Kardeşim,

"Bir Allah'a, Bir Kitaba, bir Peygambere iman etmiş, tarih boyunca birlik ve beraberliğin, Yiğitliğin ve Mertliğin sembolü haline gelmiş Asil Türk Milletinin evlatları olarak bir yeni yıla daha ulaşmış oluyoruz.

"Millet olarak geçici ve arızi sıkıntılar içindeyiz. Şimdi her zamankinden daha çok birlik ve beraberliğe dayanışmaya ihtiyacımız vardır. Geri kalmışlıktan Hor görülmüşlükten, yoksulluktan kurtulmamızın, Refah ve Hürriyet içinde huzura erişmemizin yolu, Atatürk İlkelerine sımsıkı sarılmamızdan, hepimizin tek bir güç tek bir yumruk haline gelmemizden geçmektedir.

"Türk Mukavemet Teşkilatı Mensupları Derneği olarak, Milletimizin birlik, beraberlik ve bütünlük içinde her güçlüğü yeneceğine tam imanla, sevgi, kardeşlik ve barış duyguları içinde TMT Mensupları Derneği adına YENİ YILINIZI kutlarız.

"Aileniz ve konu komşunuzla birlikte, sağlık ve esenlik içinde sonsuza dek şanlı Türk Bayrağı altında ve büyük Türkiyemizin garantörlüğünde nice yeni yıllar geçirmenizi Cenab-ı ALLAH'tan diler selam, sevgi ve saygılarımızı sunarız.

Magosa Türk Mukavemet Teşkilatı Mensupları Derneği"

Amacımız, parti çalışmasının her dalında dünün aynısını değil, ne olursa olsun dünden daha çoğunu, yenisini üretmek olmalıdır.

G¨rev anlayışımızı gözden geçir lim

Serdar Soylu

Parti olarak bizim, bir dizi temel, ayırdedici özelliklerimiz vardır. Bunlardan biri de örgütsel sorunlara yanaşımımızdır. Örgüt mekanizmalarının işleyişinde bir sorunun ipuçları görünür görünmez, açıklıkla sorunun üzerine yürür ve çözmeye çalışırız. Böyle olduğu için de dönemeçleri en kolay alan, değişik çalışma biçimlerini ülkenin koşullarına en hızla uygulayabilen bir örgütüz. Bu, savaş becerisi, yüksek hareket yeteneği demektir.

Türkiye'de durum hızla değişiyor. Olanaklar artıyor ama tehlikeler azalmıyor. Artan olanakları, tehlikelerden sakınarak sonuna dek kullanmamız gerekiyor. Yapmamız gereken, hep bilinen doğrularmış gibi görünen, ama üzerinde söz edilmeyince bilince çıkarılmayan ve yaşama geçirilmeyen şu "basit" bazı doğruları yineleyip, uygulamaktır. Basit bazı temel anlayışları gözden geçirmektir.

En başta görev anlayışımızı gözden geçirmeliyiz. Önümüze gelen dönem korkunç bir görevler listesiyle geliyor. Biz ise belli sayıda insanız. Birden bire 100.000'lerin partisi olmayacağımıza, hele bu görevleri aynı kadro yüklenip gitmezse hiçbir adım atamayacağımıza göre, aynı insanlar daha çok iş yapmak zorunda kalacak demektir. Bu noktada iki yaklaşımımız olabilir: Birincisi bu yeteneklerle, bu kadar insanla şu kadar iş yapılır diye yanaşabiliriz. Bu yenilgiyi kabullenmekle eş anlamlıdır. Partimizin niceliksel ve niteliksel gelişmesini tıkayacak yoldur. İkincisi ise oluk oluk akan yeni görevlerin üzerine akıllıca yapılmış, plan ve devrimci coşkuyla saldırmaktır. Amacımız, parti çalışmasının her dalında dünün aynısı değil, ne olursa olsun dünden daha çoğunu, yenisini üretmek olmalıdır. Ancak böyle bir yaklaşımla, partimizin önüne döneme uygun olarak koyduğu hedeflere ulaşabiliriz.

İşe istekli, atılgan yaklaşım. Yalnız başına bu da yetmeyecektir. Görev alınıp, çerçevesi, amaçları belirlendikten sonra yapılma sürecinde binbir aksaklık, eksiklik, güçlük çıkacaktır. Küçük iş, büyük iş, hepsinde vardır. Yalnızca şunu düşünmeliyiz, eğer bu güçlükleri yenersek ilerleyebileceğiz, sorunu ben çözersem çözülecek. Başka bir yol yoktur. İşte o zaman insan zeka ve fiziğinin üstün yaratıcılığını ve gücünü görecek, kendimizi yeniden tanıyacağız.

Gerçekten de parti yaşamının her alanında işlerin yapılma sürecinde öyle sorunlar çıkıyor ki, "tamam artık bunu ben çözemem, yöneticim veya yönetim gelsin çözsün" diyorsun. Bu ancak sorun işin özelinden genel ilgilendirmeye doğru ilerlediği zaman doğrudur. Bunun dışında iş özelinde zorlukları yöneticiye çözdürme anlamı taşır. Sorun nasıl olursa olsun çözülüyor.

Şu iki çözüm yoluna yakından bakalım:

Birincisi görevi alan yoldaşın tüm önüne çıkan zorlukları yenerek sonuca ulaştırmasıdır. Böyle bir yaklaşım hem görev alan yoldaşı ilerletecek, hem de küçük ya da büyük, partiye adım attıracaktır.

İkinci çözüm yolu ise yöneticinin ya da yönetimin devreye sokulması ve sorunu "çözmesidir." Bu yeni sorunlar yaratan bir yoldur. Yönetici kendi işini bırakıp, başka işlerle ilgilenmiş, verdiğini sandığı görevin belli bir yüzdesini yapmıştır. Kendi görevi ister istemez sekteye uğramış, görevli yoldaş ise öğrenebileceğinden daha az öğrenmiştir.

Her iki çözüm için de uygulanabilecek tek doğru ölçüt hangisinin parti çalışmasına daha yararlı olduğudur. Çok özel durumlar dışında hiç şüphesiz birincisi. İkinci çözüm ise içinde bir anlamda "kolaycılık" taşıyor.

Önümüze beklediğimizden çok daha hızla gelen yeni dönemde başarı anahtarlarımızdan birisi tuttuğunu koparan, aldığını başaran, başladığını bitiren görev anlayışını yerleştirmektir.

Yanlış görev anlayışı çoğu kez genel düzeye "merkezden" "üstten" bekleme şeklinde yansıyor. Anlayış yanlışlığı olduğu için de bir noktada durmuyor. Önce "gazete gelmedi onun için dağıtamadık"tan başlıyor, sonra "merkez bizim yerel bildirileri basmadı ki dağıtalım"a kadar ilerliyor. Lenin geçen sayımızda Anahtar olarak yayınlanan "7Ts 6F'nin mektubunun düşündürdükleri"nde bu sorunu yanlışlarıyla çok güzel sergiliyor. Kendi parti yaşamımızda da böyle örnekler düşünürsek olumlusundan, olumsuzuna çoktur. Bu noktada sorunun bir yönünü, yaklaşımdaki değişikliğin getireceği sonuçlar açısından bir örneğe bakalım:

Bölge değiştiren iki yoldaş A ve B, yeni çalışma bölgelerine gidiyorlar. Görevleri belirlenmeden önce her iki yoldaşa da yöneticisi önce yerleşim ve geçim sorunlarını çözmesi gerektiğini, bu konuda kendisinin de onlara yardımcı olabileceğini söylüyor. İşlerinin çokluğundan dolayı yönetici yoldaş her iki yoldaşı bir hafta boyunca göremiyor. A eline bir lugat almış, geldiği ülkenin dilini söktürmeye, eline geçen gazeteleri alıp yer nasıl bulunur öğrenmeye çalışmış, iş ilanlarına bakmış ve hatta lugattan öğrendiği kelimelerle sorarak kafa göz yararak bir iş bile bulmuş.

Diğer yandan B yoldaş da dil ve olanakları tam bilmediği gerekçesiyle pek bir girişimde bulunmamış. Haklı haksız, olur olmaz, yanlış doğru hepsi bir yana, yaklaşım olarak A yoldaşın yaptığı daha doğrudur ve partinin yararına, çıkarınadır.

Başında da söylediğimiz gibi bu bir anlayıştır, onun için bugün yerleşim sorununda, yarın başka sorunda ortaya çıkar. Bölgemize gazete gelmedi, dağıtamadık. Eh haklısın diye düşünüyor insan. Hiç de öyle değil. Gelmediyse, niye gelmemiş onu öğren, olmuyorsa git al, parasızlıksa para topla yolla, hiç olmuyorsa normal gazete dağıtım ağını durdurmamak için günün yakıcı sorunlarıyla ilgili bildiri bas ve dağıt. Bu yaklaşım doğru yaklaşımdır bu bir yana bugün bizim için tersi bir anlayış merkezin boğulması anlamına gelecektir.

Biz büyüyen ve gelişen bir hareketiz. Merkez bugün daha çok yere daha çok yollamak, daha çok yerle, insanla, sorunla daha çok ilgilenmek zorundadır. Merkezin yükünü hafifletmek yerel örgütlerin üzerlerine düşeni hakkıyla yapmalarının yansısı, bugüne dek merkezin yaptığı bir dizi görevi giderek üstlenmesi ile olanaklıdır. Bu şekilde merkez, hem üzerine düşen gerçek merkez görevlerini daha iyi yapma olanağı bulacak, hem de yerel örgütler bileğinin hakkıyla o yörenin örgütü olacaktır.

Her koşulda, en yoğun çalışmada bile bir an unutmamız gereken en önemli görevlerimizden biri partimize enformasyon iletmektir.

Enformasyonun önemi

Feride Çelik

Bir parti üyesi görevini sürdürürken, çalışmasının tüm kapsam ve sonuçlarından parti merkezini haberdar etme sorumluluğunu da taşır. Örgüt içi ya da dışı bilgileri merkeze iletme her zaman gündemimizde olması gereken bir konudur. Bu, parti merkezinin, örgütün ve yığınların nabzını elinde tutmasında çok önemli bir araçtır. Daha güçlü bir merkeziyetçilik, partinin daha da güçlenmesi bilgi akışını durmaksızın sürdürmekle yakından bağlıdır. Enformasyon, partinin güvenilmez dostlarını bilmesi, abbas yolculardan arınmasını sağlamada da çok önemlidir. Lenin enformasyonun önemi konusunda şöyle yazıyor:

"Bütün guruplarda, *kesinlikle, en fazlaca örgütlenmeyi* istemek zorundayız, yani böyle bir guruptaki Parti üyesi, gurupta çalışmanın sürdürülmesinden resmen sorumludur ve bu gurupların her birinin bileşiminin, çalışmasındaki tüm *mekanizmanın* ve bu çalışmanın kapsamının MK ve MO tarafından *mümkün olduğu kadar tam* olarak bilinmesi için her tedbiri almaya mecburdur. Merkezin, hareketin tümü hakkında tam bir bilgisi olabilmesi için, çeşitli Parti görevlerine, mümkün olan en geniş çevrelerden devrimciler seçilebilmesi için, Rusya'nın her yerindeki benzer nitelikteki bütün gurupların birbirlerinden öğrenecekleri şeyler için (merkezin aracılığıyla), ve *ajan provakatörler* veya şüpheli kimseler ortaya çıktığında uyarıda bulunabilmek için de bu gereklidir — tek kelimeyle, her durumda bu kesinlikle ve hayati bakımdan gereklidir." (Lenin, *Örgütsel Görevlerimiz Üzerine Bir Yoldaşa Mektup,* Odak Yayınları, s.45, 46)

Enformasyonun önemini Lenin'in söyledikleri ışığında kavradığımızda, göreceğiz ki örgütsel çalışmanın en önemli görevlerinden biriyle karşı karşıyayız. Enformasyon vermeyi en zor koşullarda, en yoğun çalışmayı sürdürürken de aksatmamalıyız.

Düzenli bilgi akışının sağlanması, merkezin örgütün geneli hakkında daha detaylı bilgi sahibi olmasını, denetimin kolaylaşmasını sağlar. Parti içinde deneyim alış-verişinin düzgün işlemesine hizmet eder. Enformasyonun çok önemli bir işlevi de, partinin, siyasi polisin darbeleri karşısında sürekliliği sağlayabilmesini kolaylaştırmasıdır. Lenin bu konuda şöyle yazıyor:

"... Komite, düzenli raporlar vererek, MO'ya mümkün olduğu kadar çok sayıda ve mümkün olduğu kadar kapsamı geniş raporlar yollayarak, MK'nın ve mahalli komitenin üyelerinin değişik çevrelere uğramalarını sağlayarak ve son olarak da bu çevrelerle sağlanan bağların listesini, yani, saklamak amacıyla her çevredeki bir çok üyenin isimlerini ve adreslerini (MO'nun ve MK'nın Parti bürosuna) iletmeyi zorunlu kılarak, raporlar verildiğinde ve kurulan bağlar iletildiğinde, bu çevreye bağlı olan Parti üyesinin görevini yaptığını söylemek, ancak mümkün olabilir; ancak bundan sonra, bir bütün olarak Parti, pratik çalışma sürdüren her çevreden birşeyler *öğrenme* durumuna gelecektir; çeşitli çevrelerle bağlar sağlandığında, MK'mızın bir delegesi için *derhal* çözümler bulmak ve ara verilen çalışmayı sürdürmek her zaman kolay olacağından, ancak bundan sonra, tutuklamalar ve darbeler bizim için şiddetini kaybedecektir. Bir komitenin tutuklanması, artık tüm mekanizmayı yok etmeyecek, fakat sadece her zaman yedekleri bulunan liderler değişecektir. Raporların ve ilişkilerin devredilmesinin, gizliliğe uyulması gerektiği nedeniyle olanaksız olduğu söylenemez; gerektiği zaman, komitelerimiz — bir MK'mız ve MO'muz — olduğu sürece rapor ve ilişkileri iletmek daima mümkündür ve *daima* mümkün olacaktır." (*agy,* s.46-47)

Lenin'in dediği gibi, gizlilik koşullarında çalışmak, ele geçer düşüncesiyle enformasyon akışını kaldırmayı değil, tam tersine onu hızlandırmayı gerektirir. Ancak bu durumda koşullara uygun yöntemler kullanmak, geliştirmek her parti üyesinin titizlikle eğilmesi gereken bir konudur.

Bilgi akışını sağlamanın görevimiz olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu konuda Merkez Organ'ımızda sık sık yazıldı. Ama gereken düzeyde bu işi yaptık mı kendimize yeniden soralım. Genel düzeyde birçok sorunu anlatıyoruz ama tek tek somut olayları rapor halinde veriyor muyuz? Sorunları, etrafımızda gelişen olayları merkeze aksatmadan iletebiliyor muyuz.

Bazı olayları ya hergün yaşadığımızdan küçümsüyor ya da bir başkası nasılsa iletir diyerek rapor etmiyoruz. Ya da çalakalem birkaç cümleyle öyle bir iletiyoruz ki enformasyon değeri olmuyor. Çoğu kez de yazmaya üşenip yönetici yoldaşa anlatmakla yetiniyoruz. Kendi yapmamız gereken işi yönetici yoldaşın üzerine bırakıyoruz. Bir de güzel yazamıyorum deyip merkez organa yazı gönderme işini üzerimizden atanlarımız oluyor. Oysa gönderdiğimiz yazı gazetede çıkmasa bile partinin işine yarayacaktır. Örneğin bir başka yoldaşın yazısında gönderdiğimiz bilgiden yararlanılacaktır. Böylece biz de kollektif hazırlanan bir işte yerimizi dolaylı olarak da olsa almış olacağız.

Yoldaşlarımız hakkında enformasyon vermeye gelince, bu konuda şu yanlış anlayış ortaya çıkıyor. Sanki yoldaşımızı ispiyon ediyormuşuz hissine kapılabiliyoruz.

Oysa yoldaşlarımızın yanlışlarını iletmemek değil iletmemek zararlıdır. Yanlışların üstü örtük kalması hem yoldaşlarımız hem de parti açısından zararlıdır. Öyle yanlışlar olur ki, gösterildiğinde bir daha tekrarlanmaz. Yoldaşlarımız ilerlemiş olur. Öyle yanlışlar da olabilir ki partinin bunu bilmemesi ağır sonuçlar doğurabilir.

Sonuç olarak her birimiz gerek parti içinde gerekse dışında partimizin gözü kulağı olmalı, merkezi sürekli olarak enformasyonla beslemeliyiz. Bunun, özellikle ağır gizlilik koşullarında çalışan partiler için canalıcı önemi vardır. Yazımızı Lenin'in şu sözleriyle bitirelim:

"Otokrasi koşullarında, Parti merkezini, Parti olaylarından ve sorunlarından düzenli olarak haberdar etmenin dışında hiçbir aracımız ve silahımız yoktur." (*agy,* s.52)

İŞÇİNİN SESİ

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkerên hemû welatan yekbın!

Demokrasi için tek yol devrim!

Yıl:11, Sayı 278, 11 Mart 1985

ÇEK-AL

İngiltere'deki bu grev dünya işçi sınıfının artık ne denli organik bir bütün olduğunu ve bunun bilincinde davranması gerektiğini bir kez daha sergiledi

Şan olsun maden işçilerine!

Emine Engin

Madencilerin şanlı grevi, Madenciler Sendikası Temsilcisi Meclisi'nin 3 Mart'ta aldığı kararla, 5 Mart'ta son buldu.

Grev geçen yıl, bazı bölgelerde 6 Mart'ta, bütünüyle ise 12 Mart'ta başlamıştı. Yaklaşık 150.000 işçinin yürüttüğü grev bir yıl sürdü. Bu bir yıl içinde grevciler büyük bir özveriyle ve militanlıkla, hem de döne döne dört bir düşmana karşı yiğitçe savaştılar. Böyle şanlı bir savaşımın bir yıl sürdürülmesi başlıbaşına unutulmaz bir başarıdır. İleri sürdüğü istemler açısından sonucu ne olursa olsun bu grev, işçi hareketinin tarihine altın harflerle yazıldı, deneyim dağarcığına çok değerli dersler kattı.

Grev boyunca kaliteli satranç maçlarına benzeyen bir sınıf savaşımı yaşadık. Bu savaşımı hamle hamle ele almak, onun derslerini daha ayrıntılı çıkarmak çok yararlı olurdu. İleride bunu da yapmaya çalışalım. Şimdilik grevden çıkan derslerin bazılarına ve kısaca değinebileceğiz.

Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye'de ne demiştik

Yürükoğlu yoldaşımız şöyle yazmıştı:

"...Dün Lenin, Batı Avrupa işçi hareketindeki oportünizmi anlayabilmek için nasıl öncelikle ekonomik temele bakmışsa, bugün de örneğin, 'Avrupa komünizmi'ni ve her çeşit 'demokratik' eğilimi anlayabilmek için yine öncelikle ekonomik temele bakmak gerekiyor.

"Kuşkusuz, ileri kapitalist ülkelerde de devrimler olacaktır. Kuşkusuz, oralarda da devrimi toplumun tek gerçek devrimci gücü olan proletarya yapacaktır. Bunları söylemeye bile gerek yok. İşçi sınıfının *nesnel* devrimciliği, *nesnel* tarihsel görevi, onun üretimde tuttuğu yerden gelir. Bizim tartıştığımız nokta, emperyalist ülkelerde, en başta bugünkü ekonomik koşullar nedeniyle proletaryanın, nesnel rolünün *öznel* anlayışına varmasındaki güçlüklerdir...

"(...)

"Son yıllarda, emperyalist ülkelerin ekonomik ve toplumsal yaşamı bozulmaya başladı... Bu toplumlar giderek daha keskin sınıf kavgaları içinden geçerlerse, işte o zaman görürüz ileri kapitalist ülkeler işçi sınıfının üstünlüğünü. O zaman görürüz dünya proletaryasının bu en seçme birliğinin karşılaştırılamaz örgütlenme yeteneğini, üstün bilgi düzeyini, o korkunç gücünü." (s.92-93)

Madenciler grevi burada sözü edil iki çelişik olgunun ikisini birlikte ve birbiriyle savaşım içinde sergilemiştir. Hem genelinde Avrupa, özelinde Britanya işçi hareketinde işçi aristokrasisinin ve oportünizmin ağırlıklı rolünü, hem de bu sınıf savaşa çıktığında göreceğimiz üstünlüğü, yeteneği, korkunç gücü... Biz işin ikinci yönünden başlayalım.

Korkunç bir güç

Satranç maçında bizim taraf yenildi ama eksik taşla oynadığı için ve buna rağmen karşı tarafı uzun süre zorlayarak, usta bir oyuncu olduğunu ele güne kanıtlayarak yenildi.

Bir kez grevin başlaması çok ilginçtir. Hükümetin planları doğrultusunda Kömür İşletmesi'nin 20 maden ocağını kapatma kararı karşısında Yorkshire ve İskoçya bölgelerindeki 70.000 maden işçisi grev kararı aldı. Toplam üye sayısı yaklaşık 180.000 olan sendikanın üst yönetimi bu kararı destekledi ve tüm üyelerini greve çıkmaya çağırdı.

Şubelerde grev tartışması sürerken, Yorkshire bölgesi işçileri, saptanan başlangıç tarihinden bir hafta önce, *grevin somut eylemle propagandası anlamını taşıyan* bir ön grev başlattılar. 15.000 işçinin başlattığı ön greve katılım, birkaç gün içinde 35.000'e çıktı. Bu süreç içinde şubelerde grev tartışması yoğun olarak sürdü ve 100.000'i aşkın işçi greve katılma kararı aldı. Böylece grev, 12 Mart'ta çoğunluğun katılımıyla, yığınsal olarak başladı.

Grev başladı ama daha henüz greve katılma konusunda kararını vermemiş şubeler vardı. Grevci işçiler ekipler oluşturup bu şubelerin bulunduğu bölgelere dağıldılar. Bir yandan yığınsal ve militanca süren grevin kendi etkisiyle, öte yandan grevci işçi ekiplerinin yoldaşça etkilemesiyle kısa sürede greve katılım hızla gelişti, çoğunluktan ezici çoğunluğa erişti. Maden işçilerinin 150.000 gibi ezici çoğunluğu grevdeydi!

Yasalara göre grevden önce sendika çapında genel oylama yapılması gerekiyordu. Grevden *önce* böyle bir oylama yapılsaydı, büyük olasılıkla böyle şanlı bir grev yapılamazdı. İşçiler kendi proleter demokratik yöntemleriyle sendikalı yoldaşlarının ezici çoğunluğunu ikna ettiler ve gösterişte değil, gerçekte demokratik bir biçimde greve çıkardılar.

Bunu yaparken yasaları da çiğnemiş oldular. Ama öyle bir çiğneme ki, aynı zamanda yasanın anlamsızlığını yaşamda sergileme. Yasaya göre grev öncesinde genel oylama yapılmazsa grev resmi grev, yani ardında bir bütün olarak sendikanın durduğu grev sayılmıyordu. Oysa grev öncesi oylama olmamıştı ama gözle görülüyordu ki bir bütün olarak sendika bal gibi de grevin ardındaydı.

Yasa bu güçlü *sergilemeyle* birlikte çiğnenince, burjuvazinin çeşitli kılıktaki çeşitli sözcülerinin grevi liberal ideolojik etkileme olanakları zayıfladı. Aynı zamanda da devletin otoritesi ciddi bir yara aldı. Bu nedenledir ki maden grevi daha ilk baştan azgın bir polis saldırısıyla karşı karşıya kaldı. Madenciler buna da yiğitçe karşı koydular, hatta şehitler verdiler.

Greve liberal etkiler yaymak için uğraşanlar ilk başta oylama da oylama diyorlardı. Grev ezici çoğunluğunu kanıtlayınca bunların sayısı azaldı, sesi kesildi. Ancak bu oylama konusu, grevin sonuna dek her zayıf anında kullanıldı. Bunun önünü kesebilmek için, ezici çoğunluk yaşamda kanıtlandığı anda bir de genel oylama yaparak ezici çoğunluğu "tutanaklara geçmekte" *taktik açıdan* yarar olurdu. Bunu yapmamak bizce *taktik* bir yanlış oldu.

Ama ne olursa olsun, madenciler grevi şunu güçlü bir biçimde kanıtladı: Doğru, haklı, kararlı militan bir eylemin yığınları coşturucu, aktifleştirici etkisi her türlü biçimsel demokratik oylamadan daha derin demokratiktir. Proleter demokrasisi daha grevin en başında, başlamasında, burjuva demokrasisine üstün geldi.

Aynı olgu grevin çevreyle ilişkisinde de yaşandı. Grevcilerin haklılığı, kararlılığı, militanlığı geniş halk yığınlarının sempatisini grevin ardında, çevresinde topladı. Lenin'in dile getirdiği şu gerçek de doğrulandı: Liberaller işçilere sempati toplarsanız güçlü olursunuz derler, oysa işçiler güçlüyseler sempati toplarlar.

Gerçekten de, grevciler öylesine güçlü bir eylem koydular ki geniş halk yığınlarının yaygın sempatisini, desteğini topladılar. Grevin en ağır koşullarda bir yıl dayanabilmesinde önemli etkenlerden biri, grevcilerin halkı petek gibi örgütlemiş olmasıdır. Çeşitli bölgelerde, kentlerde, köylerde nüfusun önemli bir çoğunluğu yiyecek, giyecek, gözcülük ve propaganda gibi gereksinimleri kollektif olarak, örgütlü biçimde gidermiştir.

Bu konuyla bağlı olarak, tam da 8 Mart'ı kutladığımız şu günlerde bir noktayı daha vurgulamak gerekir: Kadınların katılımı olmaksızın devrim başarılı olamaz diyoruz. Yalnızca devrim mi? Kadınların katılımı olmadan, sınıf savaşımında hiçbir önemli eylem başarılı olamaz. Nitekim bu grevin bir yıl militanca sürebilmesinde önemli bir etken de budur. En başta grevci eşleri olmak üzere kadınlar, hatta çocuklar, halk örgütlenmesinde yığınsal ve aktif yer aldılar. Bir yıl boyunca gösterdikleri şanlı dayanışma için bu 8 Mart'ta onları özel olarak selamlıyoruz.

Güç ile güçsüzlüğün kesiştiği nokta

Grev daha baştan siyasal grev olarak başladı. Bir devlet işletmesinin, hükümetin ekonomik siyaseti doğrultusunda aldığı karara karşıydı. Sınıf savaşımı siyasal savaşımdır. Bu grev de öyleydi.

Komünist Partisi'nin üyeleri greve aktif katıldılar. Ama ne yazık ki parti, grevcilerden yana seyirci olmaktan öte bir işlev görmedi. Grevi olanca gücüyle alkışladı. Tezahürat yaparken sık sık bilinç bulanıklığı yarattığı gibi, bilinç açıcı olması gereken konularda da sustu kaldı. Birinciye örnek, Kömür İşletmesi Müdürü'nün Amerikalı oluşunu, anti-Amerikan bir tonda Parti'nin de kullanması, gayet net sınıf ayrımını ulusal ayrılıklarla gölgelemesidir. İkinciye örnek ise madencilerin isteklerinin taşıdığı derin anlamı Parti'nin onlara açıklamamış olmasıdır.

Madenciler, "ekonomik olmayan" ama yararlı olan ocaklar kapatılmasın dediler. İleri teknoloji getirilmesine ve bunun sonuçlarına karşı değildiler. İşveren ise ileri teknoloji getirmenin kârlı ya da yeterince kârlı olmadığı ocakları, bunlarda epey kömür rezervi olduğu halde, "ekonomik olmayan ocak" diye niteleyip kapatmak istiyordu.

Gerçekte karşı karşıya gelen iki zıt anlayış, kapitalizmin kâr yasası ile sosyalizmin toplumsal yarar yasasıdır. Madenciler dedikleriyle özde kapitalizmin kâr yasasını sorguya çekmiş, sosyalizmin toplumsal yarar yasasını savunmuş oluyorlardı. Bu ülkede sosyalizmin, pencereden, perdenin aralığından falan değil, neredeyse kapıdan kafayı uzatıp baktığını kendi eylemleriyle pratikte kanıtlamış oluyorlardı.

Parti, işçilerin çok iyi anlayabilecekleri, içinde yaşadıkları bu gerçeği onlara açıklamadı. Yine de, çok ilginçtir, grev boylarında en çok tartışılan konulardan biri sosyalizm, bir başkası da devletin, yargı organlarının, baskı aygıtının vb. sınıf karakteriydi. Başka bir deyişle grev partiden ilerideydi.

İşte güç ile güçsüzlüğün kesiştiği nokta da buydu. Parti her türlü kusuruna rağmen genelinde, Britanya işçi hareketinin hiç kuşkusuz *en* ileri sözcüsüdür. Bu sınıfın, bu hareketin genel durumunu, güçsüzlüğünü, oportünizmle işçi aristokrasisinin ayrılmaz bağını *en* ileri konumdan ama ayna gibi yansıtmaktadır.

Grev işçi sınıfının, başaşağı giden bir endüstri dalında çalışan ve geleneksel olarak son derece militan bir müfrezesinin eylemiydi. Özel bir durumdu, ama bu sınıfın geneli ileride eyleme çıktığında ne yaman bir savaş vereceğini örnekledi. O ileriyi, geleceği örneklediği için bugünün Komünist Partisi ondan gerideydi. Parti'nin geride kalması ise grev için bir güç değil, güçsüzlük kaynağıydı.

Grev boyunca yaşadığımız sınıf savaşında bizim tarafın saflaşması şöyleydi: En başta Madenciler Sendikası yönetimi, onun ardında bir sürü yanlışıyla Komünist Partisi, onun da ardında İşçi Partisi'nin sol kanadının sol kanadı yer alıyordu. Bir de çeşit çeşit Troçkistler vardı.

Troçkistlerin, bir eylemin yanında olmaları mı olmamaları mı daha iyi, bu pek belli değil. Tekkeci, dar gurupçu bir konumdan, yersiz, zamansız bir biçimde "keskin sınıf taktikleri"ni taklit ederek, bu taktiklerin aslını gözden düşürmekten öte pek bir işlev görmüyorlar, sürekli çıkıntılık yapıyorlar.

Bu grevde de, en ciddi görünüşlü Troçkist guruplar bile, eylemde birliği zedeleyen bir tutum içinde sürekli Madenciler Sendikası yönetiminin vıdı vıdısını yaptılar. İşin garibi, bu denli "sol"(!) olan bu guruplar yenilginin ilk habercileri ve propagandistleri arasında yer aldılar. Kısacası bunların grevin yanında olması da pek bir artı puan yazmıyordu.

Sonuçta bizim tarafa bakınca şunlar görülebiliyordu: Bir kez, bu ülkedeki örgütlülük düzeyi dikkate alındığında, Madenciler Sendikası oldukça yalnızdı. İkincisi, siyasal liderlik sıralaması başaşağı, Parti sendikanın ardında duruyordu. Madenciler Sendikası bu çerçevede son derece başarılı bir liderlik yaptı. Ama çerçevenin kendisi başlıbaşına şanssızdı.

Nitekim Sendika'nın çeşitli taktik yanlışları da hep bu şanssızlıktan kaynaklanıyordu. Grevde, devlet tüm organlarıyla sendikanın üzerine yürüdü. İşçiler tutuklandı, yaralandı, öldürüldü. Mahkemeler, İngiltere gibi bir ülkede her zaman ufka girmeyecek biçimde açıkça taraf oldular. Sendikanın paralarına el kondu. Tüm bunlara karşı, yine güç ile güçsüzlüğü birlikte taşıyan bir hazırlık vardı. Bu hazırlık, düşünüldüğü kadarıyla militan ve başarılı, düşünülmemiş yanlarıyla, belli yasal ilüzyonlarıyla ise siyasal liderlik boşluğunu yansıtıyordu.

Çeşitli siyasal düşüncelere sahip sendikacılardan oluşan bir yönetim kurulu, her türlü güçlüğe karşı grevi başarıyla yönetti. İşçi disiplininin ve özellikle Arthur Scargill'in kişisinde yoğunlaşan işçi liderliğinin bu gücüdür ki, dizi dizi güçsüzlüğe ve güçlüğe bir yıl boyunca militanca karşı koydu.

Usta bir burjuvazi, yaygın bir işçi aristokrasisi ve oportünizmin etkisi

Karşı taraf epey kalabalıktı. O tarafın başında, bazen açıkça, bazen perde arkasında ama hep hükümet durdu. Kömür işletmeleri de bazen öne sürüldü bazen geri çekildi. Karşı tarafın saflaşması bunlarla kalmıyordu, iktidar partisinden sendikal harekete, ülke içinden ülke dışına dek uzanıyordu. Hatta bizim tarafta yer alanların oportünist damga taşıyan her adımları karşı tarafa artı yazıyordu.

Karşı tarafın böylesine genişliği ve çeşitliliği ile taktiklerinin çeşitliliği ve tamamlayıcılığı birbiriyle yakından bağlıdır. Biri grevcilerin üzerine polisi sürerken, öteki grevcilerin barışçıl tutum alması doğrultusunda nutuklar atıyordu. Birisi mahkeme kararıyla grevci sendikanın fonlarına el koyarken, öteki grevi "gönülden" destekliyor ama birkaç kuruş yardım yapma kararını, soz gelimi iki ay sonraki yönetim kurulu toplantısının gündemine erteliyordu.

Evet, karşı tarafta dünyanın en eski kapitalist, ilk ve zamanında en büyük emperyalist ülkesinin yönetici sınıfı, onun artık içgüdüsel olmuş ustalığı vardı. Ama işçi aristokrasisi ve oportünizm olmasaydı, usta burjuvazi karşısında, kendisiyle boy ölçüşecek güç ve ustalıkta bir işçi sınıfı da bulurdu.

İşçi aristokrasisinin orümcek ağı gibi sardığı sendikal hareket madenciler grevini yeterince desteklemedi. Rüzgarın yönüne göre lafta destekliyor, alkışlıyor göründü ama işe gelince sırtını döndü. Kömür kullanan ve taşıyan, çelik, enerji ve ulaşım işkollarında girişilecek destek grevleri madenciler grevinin bir yıl uğraşarak yaptığı ekonomik etkiyi birkaç hafta içinde yapmasını sağlayabilirdı. Greve çıkmadılar. Greve çıkmadıkları gibi kendi grev fonlarından yeterli parasal destek de sağlamadılar.

İşçi aristokrasisinin ve oportünizmin bu boğucu etkisi yalnızca ülke içine sınırlı değildir. Batı Avrupa sendikaları da greve yeterli somut dayanışma göstermediler.

Grevci maden işçileri ekipler oluşturarak Almanya'ya dayanışma örgütleme gezileri düzenlediler. DGB'nin tutumu dayanışmadan çok, ibret vericiydi. Kimi yerde sözde grevci maden işçileri onuruna düzenlenmiş toplantılarda maden işçileri konuşturulmadı. Konuşturulsa, konuşmaları fazla militan kaçacaktı ve kendi taban üyelerinin dayanışma eğilimini kabartacaktı!

Grev süresince Fransa'yla da ilişki yürütüldü. Bunun üzerine CGT, 400 ton yiyecek ve 700.000 frank para gönderdi. CGT gibi komünistlerin yönetimde olduğu koca bir sendika, bundan çok daha büyük ve eylem biçiminde militan dayanışma gösterebilirdi. Fransa'da greve çıkarak madencilerin İngiltere'deki grevine etkin destek olunabilecek çok işkolu vardır.

Grevcilere en büyük dayanışma sosyalist ülkeler sendikaları, Dünya Sendikalar Federasyonu ve Uluslararası Madenciler ve Enerji İşçileri Sendikası'ndan geldi. Sovyet sendikaları önemli parasal katkıda bulundular. DSF'nin, Uluslararası Madenciler ve Enerji İşçileri, Ulaşım İsçileri Sendikalarının insiyatifiyle ve Danımarka Gemiciler Sendikası'nın tuttuğu gemiyle, sosyalist ülkeler sendıkacılarının sağladıkları yiyecek ve giyecekler gönderildi.

Bu gemi ADC'nin Rostok lımanından yola çıkarken, DSF Sekreteri Jan Nemoundry, yaptığı konuşmada Madenciler Sendikası'nı desteklediklerini belirtiyor ve "Ulusal Kömür İşletmeleri'nden ve Britanya hükümetinden daha esnek bir tutum takınmalarını" istiyor. Başka bir deyişle, maden grevcileriyle en yüksek ve en somut dayanışmayı gösterenler bile, madencilerin ve onlarla dayanışmanın gerektirdiği militanlık düzeyinin çok çok gerisinde kaldılar.

İşçi hareketinin, en başta da Britanya sendikal hareketinin başındakilerin greve ve özellikle grevcilerin militanlığına bazen soğuk, hatta bazen düşmanca tutumu, karşı tarafın en önemli güç kaynağıydı.

Grevci işçiler büyük bir güçle, başarıyla savaştılar. İstekleri kabul edilmedi ama başarısız olan onlar değildir. Bir başarısızlık söz konusuysa, bu, işçi aristokrasisi ve oportünizmin işçi hareketini sürüklediği konumun başarısızlığıdır.

Nesnel koşulların sınırlamaları zorlandı

Grev daha baştan yasalarla, devletin silahlı güçleriyle ve burjuvazinin liberal görüşleriyle militan bir çatışma içinde doğdu. Bu çatışma içinde,. grevi geriletmek için her türlü yöntem uygulandı. Grevciler, satın alma çabasından, tutuklama öldürme, ideolojik etkilemeye kadar tüm bu yöntemlerin hiç birine pabuç bırakmadılar. Onlar yollarında yürüdüler, savaşımı militanca sürdürdüler.

Sendika yönetiminin taktikleri işçi bağımsızlığının damgasını taşıyordu, hemen hiçbir zaman moral baskı altına alınamadı. Sovyet sendikaları para yardımı gönderdiğinde, "a, Sovyetlerden para alıyorlar" diye anti-Sovyet rüzgarlar estirilmek istendi. Madenciler Sendikası ezilip büzülmeden, "alıyoruz ne var yani" deyince, istenen sonuç yaratılamadı. Hatta fazla sempati toplamasın diye, Sovyet sendikalarının yardımı, kısa sürede gazete sayfalarından rafa kaldırıldı.

Bu dik başlı, kararlı savaşım, rayından çıkarılmadan inatla sürdükçe halk arasında ve sendikaların tabanında çok büyük bir saygı biriktirmeye, destek ve dayanışma toplamaya, halkı sola doğru sürüklemeye başladı. Proleterya hegemonyasının sınırlı, küçük ama önemli bir örneği yaşanıyordu. Sendikal harekette ve İşçi Partisi'nde de bir sola kayma başladı.

Bu sola kaymada iki etken içiçeydi. Biri, bunların, işçi sınıfını, halkı içeren örgütler olmaları nedeniyle işçilerin, halkın duygu ve düşüncelerini, asıl olarak tabanda ama yukarı doğru çıktıkça azalan ölçüde, çeşitli yönetim kademelerinde de içtenlikle yansıtmalarıydı. Öteki ise işçi aristokrasisinin her duruma uygun taktikler uygulaması, amacına ulaşmak için kendini koşullara uydurarak çalışmasıydı.

Bu "çalışma" gerçekten çok öğretici yanlar taşıyordu. Sola kayışı dudurabilmek, tersine çevirebilmek için bir kez bu kayışın içinde görünmek gerekiyor. Bu nedenle soldan konuşmalar artıyor ve sola kayışa daha uygun kadrolar öne çıkarılıyor. Yani hem bukalemun gibi renk değiştirmeler, hem ortamın gerektirdiği rengi sağlamak için kadro değiştirmeler oluyor.

İşçi aristokrasisi sola kayışın içinde görünerek tabanla birlikte ilerlerken amacını hiç unutmuyor. Sola giderken, bir zayıf an, bir zayıf nokta yakalar yakalamaz, buna tutunuyor, önce sola gidişi yavaşlatmaya, durdurmaya, sonra geri çevirmeye çalışıyor. Bunun çok canlı örnekleri yaşandı.

Grev yenilgiye uğradıktan sonra "suçlular, grev gözcülüğü adına teröristlik yapanlar cezalandırılmalıdır" diye bağıran bazı liderlerin, grevin en yüksek tansiyonda sürdüğü sıralardaki bazı konuşmalarını şimdi dedikleriyle karşılaştırmak çok yararlı olurdu. İşçi aristokratlarının nasıl nabza göre şerbet verdiklerini daha somut kanıtlardı.

İşçi aristokratlarının en başarılı oldukları nokta, şu ya da bu yoldan, grevcilere yeterli destek gitmesini engellemek oldu. Bir yandan da sendikanın zaten grevin çapı açısından sınırlı fonlarına el konması sonucunda parasal sıkıntı grevcilerin üzerine çökmeye başladı. Grevciler arasında işe başlamak zorunda kalanlar oldu. Kararlılıkta, zorunlu da olsa belli çatlak belirdi.

Bu çatlağın belirmesiyle artık işçi aristokratları bekledikleri zayıf noktayı yakalamışlardı. Bir yandan bıçak kanırttılar, öte yandan grevin sonuçlanması için arabuluculuk girişimlerine soyundular. Sanki grevin başarısını çok istiyorlardı ama bu çatlak belirdi, artık büyük bir başarısızlık olmasın diye çabalıyorlardı!

Böylece sola kayış durdurulmuş, hatta geri devşirilmeye başlanmıştı. Bu ortam, parasal sıkıntılar vb. nedenlerle Madenciler Sendikası da gerçekçi ve gerekli olarak, grevi bitirme yolunda düşünmeye başladı.

Gerekli olarak böyle düşünmeye başladı diyoruz. Çünkü: Grevcilerin istekleri öyle isteklerdi ki, kapitalizmden yatırımlarını kâr ölçütüne değil toplumsal yarar ölçütüne göre yapması isteniyordu. İsteğin nesnel mantığı sisteme karşı bütünsel bir savaşla bağlıydı. Böyle bir savaş ise tüm Britanya işçi sınıfı ayağa kalkmadan, Avrupa işçi hareketinden en azından önemli militan destek almadan ve hükümeti genel bir siyasal yenilgiye uğratmadan başarıya ulaşamazdı.

Başarı derken ille de devrim anlaşılmasın. Hele Britanya kapitalizmi öyledir ki, ölmektense, bir ya da birkaç alanda kârsız yatırım yapmak temelinde ·· uzlaşmaya varmayı tercih edebilir. L· mek istediğimiz, onu böyle bir tercihe zorlamak bile belli koşullarda, belli çapta, bütünsel ve militan bir savaşımı gerektirir. Oysa *henüz* ne bu koşullar, ne bu çap ve bütünsellik, ne de genelde istenen militanlık vardı.

Madencilerin bir yıldır sürdürdükleri üstün savaşım, bir bakıma çok sağlıklı bir ağacın, kışın güneşli günlerine aldanarak gelin gibi, mis kokulu bahar çiçekleri açmasına benziyordu.

Grevcilerin kararlı savaşımı sonucunda ortamda bir sola kayış, biraz daha sola kayış, bir adım daha sola kayış oldu ama daha fazlası olamazdı. Böyle olduğu için

grevcilerin kararlılığının da ilelebet aynı düzeyde sürmesi beklenemezdi. Önemli bir kalabalığın söz konusu olduğu her eylemde özveriyi, kararlılığı, militanlığı vb. ortamdan, koşullardan fazlaca kopuk ele alamayız. Bu grev daha fazla süremez, bundan daha başarılı olamazdı.

Başarılı olamazdı da neden önceden söylemedik? Başlamış ve böyle şanlı süren bir greve bunu söylemek komünistlik olmazdı. Artık tek yol, onun başarısı için uğraşmaktı. Ayrıca başarıdan neyi anlıyoruz? Bu grev, grevcileri ve onların çevresinde duran geniş bir kalabalığı eğitti, ilerletti. Grevciler ve işçi sınıfı kazançlı çıktı. Bu başarı değil mi?

Gerçekten de, Britanya gibi bir ülkede, varolan ortamda, işçi aristokrasisi ve oportünizmin etkisi henüz çok yaygınken böyle militan bir grevin büyük özveri ve kararlılıkla bir yıl sürmesi çok önemli bir başarıdır. Nesnel koşulların sınırları zorlanmıştır. Şan olsun grevci işçilere!

Grevin bitişi de bir başka oldu

Grevin başlangıcının öğretici olduğunu, proleter yöntemlerin ustaca uygulandığını söylemiştik. Bitişi de öyledir. Şimdi kısaca bunu anlatalım.

Madenciler Sendikası Temsilciler Meclisi 3 Mart'ta yaptığı toplantıda grevi bitirme kararını 91'e karşı 98 oyla aldı. Arada 7 fark vardı. Ancak tam da bu nedenle diyebiliriz ki grevin bitmesi konusunda herkes hemfikirdi. Böyle olmasa, o toplantıdan grevin sürmesi yolunda karar çıkartmak çok basitti. 91 oyu toplayan 99 oyu da toplardı.

Grevin bitme kararının 7 oy farkla alınması bizce şunu yansıtıyordu:

Grev işten atılan yüzlerce maden işçisini işe geri aldıracak kadar dayanamadan son buluyordu. Bu konuda basıncı grev bittikten sonra sürdürmek gerekiyordu. Bu nedenle, sendikanın önemli bir kesiminin grevden yana olduğunu, gerekirse yeniden savaşıma atılınabileceğini ele güne sergilemekte yarar vardı. Nitekim zorlamaya hiç gerek olmadan herkes kendi doğal eğilimini yansıtınca oylamadan tam da bu yararlı sonuç çıkıyordu. Grevin başlamasına önayak olan kesimler, sonunda da bitmesin diye oy verenlerdi.

Grevin bitişi kararının az bir oy farkıyla alınmasını karşı taraf sendikayı bölme doğrultusunda kullanabilirdi. Ama karşı taraf, ne karar, nasıl alınırsa alınsın kullanmaya çalışacaktı. Oy birliğiyle greve son verilse, karşı taraf, teslim oldular deyip, sendikanın süren bazı isteklerine kulak asmama gibi tutumlar alabilirdi. Sorun işçilerin çıkarları açısından doğru olan kararı almak ve karşı tarafın bunu kullanarak amacına ulaşmasını engellemekti. Öyle de oldu.

Az bir farkla greve son kararı çıktığı andan beri sözlü ve yazılı basın bunu sendikayı bölme, işçileri birbirine düşürme doğrultusunda kullanmaya çalışıyor. Öte yandan sendika düzenli örgütlü geri çekiliş dedi ve adım adım bunu gerçekleştiriyor. Şimdi bu iki çabaya kısaca bakalım.

Madenciler Sendikası 3 Mart'ta 91'e karşı 98 oyla grevi bitirme kararı aldığı andan itibaren, bütün radyo, televizyon ve gazeteler, bu karara tepki duyan bazı grevci işçilerin tepkileriyle dolu. Sanki bu basın organları grevin sürmesinden yanalar da, grevin bitmesine tepki duyanların görüşlerini vargüçleriyle yansıtıyorlar! Hem de nasıl bir duygu sömürüsüyle! Grevin böyle bitmiş olmasını da, işten atılan 700 grevcinin işe geri alınmamış olmasını da, bir kesimin karara hemen uymamış olmasını da evire çevire kullanmaya çalışıyorlar.

Bazı grevci işçilerin alınan karara tepki duymaları ve bunu çeşitli biçimlerde dile getirmeleri son derece anlaşılabilir birşeydir. Nitekim, grevin başında greve çıkmayanları proleter yöntemleriyle ikna eden sendika, şimdi de bu karara tepki duyanları aynı öğretici yöntemlerle ikna ediyor ve adım adım, bu karar doğrultusunda eylemde birliği yaşama geçiriyor.

Üç bölgede toplam 30.000 kadar işçi önce, işten atılanlar işe geri alınana kadar karara uymayıp grevi sürdüreceklerini açıkladılar ve grevi sürdürdüler. Şimdi bu sayı 5-6.000'e indi, daha da iniyor. Bunun nasıl olduğunu kısaca anlatalım.

Grevi sürdüren işçiler grev gözcülerini eskisi gibi dizdiler. Sendikanın kararını uygulamaktan yana olan işçiler, bazı bölgelerde gelip, grev gözcülerini dinlemeyerek içeri girdiler. Girerken, onların dedikleri şu oldu: Grevin bitiş kararı doğrudur ve çoğunluğun kararıdır. Dolayısıyla gözcüleri aşıp içeri girmek grev kırıcılığı değildir. Biz bu nedenle giriyoruz.

Yani bu işçiler grev kırıcılığını savunarak değil, tam tersine ona karşı olduklarını, ama eylemde birliği savunduklarını söyleyerek içeri girdiler.

Başka bazı bölgelerde daha değişik bir uygulama oldu. İçeri girmekten yana olan işçiler grev gözcülerini de ikna edip onlarla birlikte işbaşı yaptılar. Ya da bir gün gelip, gözcü hattından geri döndüler, ama ertesi gün birlikte girdiler. Bu tür uygulamalara çok güzel bir örnek var.

Grevin bitmesi saptanan tarihte, Arthur Scargill bir ocağın grevin bitmesinden yana işçileriyle birlikte, büyük bir yürüyüş kolu oluşturarak ocağın kapısına geldi. Yürüyüş kolu grev gözcülerinin önünde durdu ve içeri girmeden geri döndü. Fazla bir tartışma, bir konuşma olmadı. Bakışlarla anlaştılar ve ertesi gün bu ocakta grev gözcüsü yoktu, işbaşı yapılmıştı.

Yani sendika yönetimi de bir başka yöntemle grev gözcülüğüne saygısını, grev kırıcılığına düşmanlığını dile getirdi. Ama aynı zamanda grev gözcülüğünün ertesi gün kalkmasını ve kararın uygulanmasını sağladı.

Grevin bitmesi kararlaştırılan tarihten iki gün sonra grevcilerin %95'i kararı yerine getirmişti. Geri kalanların da yoldaşça ikna ile kararı uygulayacaklarından hiç kuşku yoktur. Sonuçta karar gecikmeli ve aşamalı uygulanmış oluyor ama söz konusu olan bir sendikadır ve bu düzeyde, bir yıl sürmüş bir grevden sonra böyle bir aksamanın olması çok doğaldır.

Bu sıralarda Madenciler Sendikası'nda işçiler arasında en çok tartışılan konulardan biri düzenli, örgütlü geri çekiliştir. Ve "örgütlü geri çekiliş", tartışmada da, eylemde de kazanmıştır.

Bu, karşı tarafın bazı başka amaçlarına ulaşamayacağının da bir müjdecisiydi. Oylamada ve kararın uygulanmasındaki farklılıklardan yararlanarak Madenciler Sendikası yönetimini bölmek, daha militan kesimi ayıklamak amaçlanıyordu. Bazı bölgelerde, Kömür İşletmeleri sözcüleri, işten atılan işçilerin işe geri alınması görüşmelerini militan kesimden sendikacılarla yapmak istemediklerine dair haberler uçurdular. Böylece bir yoklama yaptılar: Acaba işten atılan işçiler sorununu şantaj için kullanarak, sendika yönetimini parçalayabilirler miydi? Yoklamanın sonucu "hayır" çıktı. Şimdi, işten atılan işçiler konusunda resmi görüşmeler sürüyor. 700 işçiden 23'ünün geri alınması karara bağlandı. Bu arada Madenciler Sendikası, üyelerinin işsiz kalması durumunda onlara yardımcı olmayı amaçlayan bir işsizlik vakfı kurma çalışmaları da yapıyor. Bu da başlıbaşına öğretici bir girişimdir.

Grev bittikten birkaç gün sonra, başka bir konuya ilişkin olarak yapılan ve 60.000'i aşkın kişinin katıldığı belirtilen bir mitingde, Sendikalar Konfederasyonu Başkanı'nın konuşması, ortalığı sürekli çınlatan "hain" belgisi nedeniyle duyulamadı!

Bu şanlı grev, hiç kuşkusuz grevci işçilere de, işçi hareketinin anlamaya, öğrenmeye açık kesimlerine de çok şey öğretti.

Grevden çıkan dersler

Ne kadar ayrıntıya gireceğiz? Bu soruya vereceğimiz yanıta göre, bu grevden çıkan dersleri çoğaltabiliriz. Başta da dediğimiz gibi, grev boyunca yürüyen sınıf savaşımını, hamle hamle ele alıp sayısız ilkesel ve taktik dersler çıkarabiliriz. Bu da çok yararlı olur ama burada bunu yapamayacağız. Burada daha genel düzeydeki dersleri vurgulayacağız ve bunlardan da yalnızca en genel dördünü ele alacağız.

1. Bu grev burjuva demokrasisinin içi kofluğunu çok güzel sergilemiştir.

Bir kez grev, kapitalistler kârından yitirmesin diye işçilerin işsiz bırakılmasına karşıydı. Çalışma hakkını dilinden düşürmeyen burjuva demokrasisinin, yaşamdaki uygulamayla çeliştiğini, içi kofluğunu bu yönüyle sergilemiştir.

İkincisi, geniş yığınların, aktif eylemli katılımıyla karar alma, kararların propagandasını yapma ve kararları yaşama geçirme grevin en belirgin özelliklerinden biriydi. Bu yönüyle de grev, burjuva demokrasisinin sözde yığın katılımını savunduğunu, özde ise yığınların pasif, donuk katılımından, yığınları katılıyor göstermekten öteye tek bir adım bile atamayacağını sergilemiştir.

Üçüncüsü, grev burjuva demokrasisinin işçi açısından yalnızca içi kofluğunu değil, aynı zamanda bir diktatörlük olduğunu da sergilemiştir. Yukarıda söylediklerimiz bunu da örnekliyor.

Çalışma hakkını dilden düşürmeyen ama yaşamda uygulamayan burjuvazi, grev kırıcılarının güvenliğini sağlamak için didinirken onların "çalışma hakkı"nı(!) savunmuş, bu uğurda grev gözcülerine türlü baskı uygulamıştır. Yığın katılımını dilden düşürmeyen ama yaşamda uygulamayan burjuvazi, işçilerin "uçan gözcüler" dedikleri ve grevcilerden oluşan gezici propaganda ekiplerini, grevcileri, onları destekleyenleri vb. tutuklarken de "yığın katılımını"(!) savunmuş, işçilerin tavırlarıyla, "katılan" yığınların düşüncelerini koşullandırdıklarını öne sürmüştür.

2. Bu grev proletarya hegemonyasının proletaryanın kendi gücüyle bağlı olduğunu çok güzel sergilemiştir.

İşçi sınıfının bilinci, örgütlülüğü, disiplini, özveri ve kararlılığı, geniş yığınları burjuvazinin etkisinden kurtarıp, proletaryanın hegemonyasını oluşturmada ana etkendir. Militanlığıyla, kararlılığıyla *özel* bir durumda olan grevci maden işçilerinin, *geneldeki* bir sürü güçlüğe rağmen bir yıl dayanıp, ülkenin havasını bu ülkeye göre çok önemli sayılacak ölçüde sola çekmiş, çekebilmiş olmaları bunun en güçlü kanıtıdır.

3. Bu grev gelişmiş kapitalist ülkelerde gerçekçi istem ileri sürmekle sisteme karşı olmak arasında kopmaz bir bağ olduğunu bir kez daha sergilemiştir.

Son yıllarda birçok grevin sergilediği bu olguyu, bu grev bir kez daha sergilemiştir. İleri teknolojiye karşı gerici bir konuma düşmeyeceksen, ileri teknolojiyi savunurken bu kez işsizliği de savunmayacaksan, işsizliğe karşı çıkarken dönüp yine ileri teknolojiyle karşı karşıya düşmeyeceksen yani her yönüyle gerçekçi istemler öne süreceksen — artık bu sistem değişsin de diyeceksin. İleri kapitalist ülkelerde sade, düzgün sendikacılık yapabilmek bile giderek bununla bağlanmaktadır.

Nitekim geçen yıl Almanya'da 35 saatlik iş haftası savaşımı öncesinde İG Metall'in yayınladığı bir broşürde, "sendikacılık yapamaz olduk" diye şikayet ediliyordu. Madencilerin grevi de sendikacılığın, eski biçimiyle güçleştiğini, artık sisteme karşı savaşımla bütünleşmeyi gerektirdiğini gösterdi.

Madencilerin istemleri, kapitalizmin kâr yasasını sorguya çekiyordu. Bu ise sosyalizmi istemek anlamına geliyordu. Parti bu durumu açıklayıp görevini yapmadığı halde grev boylarında devlet ve sosyalizm üzerine yürüyen tartışmalar bu olgunun *kendiliğinden* yansımasıydı.

Bu, ileri kapitalist ülkelerde çelişkiler *derin* demenin başka sözlerle anlatımıdır. Bu ülkelerde çelişkiler hafif keskinleştiği anda, çatışma genel sendikal düzeyde de olsa biraz ciddi bir konuyu kapsıyorsa, hemen derin bir çatlak beliriyor. İsteklerin nesnel anlamı, gerçekleşme yolu vb. sosyalizm ve kapitalizm diye net olarak ayrılıveriyor. Sorun, bu ülkelerde çelişkilerin pek kolay keskinleşmemesindedir.

Bizim gibi orta kuşak ülkelerinde ise çelişkiler çok kolay *keskinleşiyor.* Ama çatışma içinde ortaya çıkan çatlak o denli derin olmuyor. Kavga konuları çoğu zaman "teorik olarak kapitalizmin verebileceği, ama pratikte veremediği" diye formüle edebileceğimiz bir alanda sınırlı kalıyor. Mantık, yine devrime ve sosyalizme varıyor ama dolaylı bir yoldan varıyor. Basit insanca istekleri bile karşılayamayan bu rejim yıkılmalıdır, ileri gitmek için bu gerekiyor, öyleyse ileri gitmek için sosyalizm gerekiyor.

Bizim gibi ülkelerde mantık sosyalizme böyle varıyor. Sonra dönüp soruyoruz: Peki sosyalizmin maddi koşulları var mı? Var, bol bol var, diyoruz. İşte orta kuşağı önemli zayıf halkalar yapan da, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye'*de yıllar önce yazıldığı gibi, çelişkilerin hem kolay keskinleşmesi, hem de sosyalizmle çözülmesine yetecek, hatta yer yer sosyalizmi doğrudan çağıran bir maddi temelin olmasıdır.

Bu anlamda sosyalizm bizim gibi ülkelerde bile pencereden bakıyor. Ama ileri kapitalist ülkelerde, neredeyse kapıyı aralamış, kafayı uzatmış, oradan bakıyor. Bu olgu, yaşamda sendikal istemlerin bile sisteme karşı savaşla kopmazca bağlanmasında yansıyor.

4. Bu grev dünya işçi sınıfının artık ne denli organik bir bütün olduğunu ve bunun bilincinde davranması gerektiğini bir kez daha sergiledi.

İşçi sınıfı her zaman evrensel bir sınıf idi. Ama bu ilk başlarda, bulunduğu her yerde aynı tür ilişkiler içinde yer almasından kaynaklanıyordu. Şimdi ise, işçi sınıfı yalnızca aynı tür ilişkiler içinde değil, somut olarak aynı ilişkiler içinde yer alıyor.

Eskiden, çeşitli ülkeler işçi sınıflarının, birbirinin aynısı olan çıkarlarından hareket ederek dünya işçi sınıfından söz ediyorduk. Şimdi ise, *Durum ve Görevlerimiz'*de Yürükoğlu yoldaşımızın vurguladığı gibi, tek ve aynı çıkarı somut olarak paylaşan, tek bir dünya ekonomisinin bir sınıfı olan dünya işçi sınıfından söz ediyoruz.

Son yılların pratiği, dünya işçi sınıfının *sendikal düzeyde bile* bu bilinçle davranması gerektiğini defalarca sergiledi. Madencilerin grevi de bu olguyu bir kez daha sergiledi.

Artık sendikal savaşımın başarısı dünya işçi sınıfının çeşitli ülkelerdeki parçaları arasında sıkı bir eşgüdüm gerektiriyor. Bu grevde bunun eksikliği fazlasıyla duyuldu. Kömür üretimini durdurmanın, burjuvaziye, onu zorlayıcı bir zarar verebilmesi için, dünya çapında çeşitli işkollarında çalışan işçilerin birbirini tamamlayıcı bir dizi adım atması gerekiyordu.

Sendikal savaşımda bile kendini dayatan bir olgu, devrimci sınıf savaşımında haydi haydi geçerlidir. Bununla bağlı olarak, dünya işçi sınıfının emperyalizmi canevinden vurması, asıl güçlü halkalarını koparması için, önce zayıf halkalarda devrimlerin olması gerekiyor.

Madenciler grevine ilişkin olarak, dedik hem işçi sınıfının gücünü, hem koşulların onda yarattığı güçsüzlüğü sergiledi. Gerçekten Türkiye'de ve onun gibi ülkelerde devrimin bir önemli işlevi, ileri kapitalist — emperyalist ülkelerde işçi sınıfında güçsüzlük yaratan koşulların değişmesine ve asırların eğittiği işçi sınıfının gücünü bu önemli odaklarda da harekete geçirebilir duruma gelmesine katkı yapmaktır.

Madenciler grevi, bu güç harekete geçerse neler yapacağını çok güzel sergileyerek, bize görevimizi bu yönde de bir kez daha hatırlattı.

Yedinci yılında daha yığınsal, daha güçlü bir LİB

LİB'in 6. Kongresi başarıyla yapıldı

Londra'daki Türkiyeli ve Kıbrıslı emekçiler, 23 Şubat günü yine yığınsal bir katılımla LİB 6. Kongre'sinde bir araya geldiler. Aralarında İngiltere'nin çeşitli sanayi bölgelerinden konuk işçiler ve Kürt örgütlerinden temsilcilerin de bulunduğu topluluk yine ortak sorunları için, ancak bu kez daha anlamlı ve bilinçli bir platform temelinde üç saat boyunca konuşup tartıştılar, kararlar aldılar.

Kongre, açılış konuşması ve sınıf savaşımında yaşamlarını yitirmiş tüm devrimciler için saygı duruşu ile başladı. Seçilen başkanlık divanı Kongre'ye gelen mesajları okudu. Bunlar arasında Büyük Londra Belediyesi Başkanı Ken Livingstone ile İşçi Partisi Milletvekili Tony Benn'in mesajları da vardı. İngiltere ve Avrupa'dan çeşitli işçi ve göçmen kuruluşlarından gelen mesajların çokluğu ve taşıdıkları coşkulu, sıcak içerik gösteriyordu ki LİB'in çalışmaları gerek Türkiyeli gerekse diğer uluslardan geniş bir çevreye yayılmış, pek çok kesimin saygısını kazanmıştır.

Mesajların okunmasından sonra, salonda bulunan konukların konuşmaları da LİB'in tüm zorluklara karşın yürüttüğü savaşımın, belediyeler, işçi örgütleri ve ilerici örgütler üzerindeki olumlu etkisini yansıtıyordu. Irkçılığa ve kaçak işçilerin sınırdışı edilmesine karşı savaşın önemini vurgulayan konuşmacılar, Büyük Londra Belediyesi'nin (GLC) haklarının kısıtlanmasına karşı kampanyada, LİB önderliğindeki Türkiyeli ve Kıbrıslı işçilerin verdiği desteğe teşekkür ettiler.

Raporların okunması bölümünde, geçtiğimiz dönemin eylemlerini aktaran Yürütme Kurulu raporu eylemlerin çokluğu nedeniyle oldukça uzundu. Raporda yer almamış pekçok eylem vb. de salondakiler tarafından eklendi. Böylece geçen dönemde gerçekleştirilenler uzun bir liste oluşturdu.

Eski Yönetim Kurulu'nun aklanmasından sonra karar tasarılarının okunup tartışılmasına geçildi. Bu, toplantının gerçekten en canlı bölümüydü. LİB üyeleri hazırlananlara ek olarak yeni karar tasarıları da önerdiler. Bir LİB üyesi, uzun bir grevi kahramanca sürdürmüş maden işçileriyle dayanışmayı dile getirdi.

Karar tasarıları arasında özellikle ikisi, yürütülen savaşımın daha da güçlenmesi, geniş açınım kazanması yönünden hem sevindirici, hem de güçleri daha çok yoğunlaştırıp birleştirmeyi gerektiren tasarılardı. Bunlardan biri, LİB'in Türkiyeli ve Kıbrıslıların yoğun olduğu diğer bölgelerde şube ve gençlik merkezi açması yönündeydi. Diğeri ise Londra'daki herkesin gereksinim duyduğu, işçi ve emekçilerin sorunlarını dile getirecek bir yerel radyonun kurulmasıydı. Tüm tasarılar gibi bunlar da alkışlar arasında kabul edildi.

Kongreye hakim olan sevinç ve coşku, seçilen yeni yönetim kurulu için de anlamlı bir destek, güzel bir başlangıç oluşturdu. Kongre folklor gösterisini tüm üyelerin kaynaşıp, coşkulu bir halaya çevirdiği eğlence bölümüyle sona erdi.

Fatma Yılmaz

Londra İl Radyosu kuruldu

Bir süre önce yayına başlayacağı bildirilerle duyurulan Londra İl Radyosu (LİR) 6 Mart Çarşamba günü ilk yayınını yaptı.

FM kanalında 90.8 MHz. üzerinden dinelenebilen LİR'in yayını Londra'daki işçiler tarafından sevinç ve coşkuyla karşılandı.

Yayını dinleyen işçiler, Londra İl Radyosu'nun içeriğinin kentte yayın yapan diğer Türkçe radyolardan çok farklı olduğunu dile getirirken, "bu radyo devlet radyosu gibi" dediler.

Londra'daki diğer Türkçe yayın yapan radyolardan farklı olarak, ticari bir amaçla kurulmadığı bildirilen Londra Il Radyosu'nun yayın amacı, dağıtılan bildiride şöyle anlatılıyor:

"LİR'in kuruluş amacı, Türkçe konuşan topluluğa ülkesinden sesler getirmek, içinde yaşadığı toplumda karşılaştığı somut sorunlarını, gereksinimlerini ve bunun yanısıra sosyal, kültürel, sportif çalışmalarını dile getirmek, işçinin emekçinin gözü kulağı olmaktır.

"Sesimizi güçlendirmek istiyorsanız:

a. Çevrenizde olup biten olayları,
b. Çözümünde yardımcı olabileceğimiz sorunları,
c. İsteklerinizi,
d. Programlarımız hakkında değerlendirme, eleştiri ve önerilerinizi, varsa program çalışmalarınızı,
e. Bağışlarınızı, radyomuza iletiniz."

"Almanya'da demokratik sorun yok" diyenler, savaş alanında hem demokratik sorunları, hem de devrimcileri göreceklerdir

Frankfurt'ta faşistlerin toplantısı engellendi

Yoldaşlar,
Frankfurt'ta hem faşistlerin aktifliği hem de anti-faşist savaşım hızlanıyor. Yeni kurulan NPD'nin kurucu gücü VAP Frankfurt'ta bir toplantı düzenlemeyi kararlaştırmış. Yabancı işçi düşmanı bir CDU'lu olan belediye başkanı onlara salon konusunda yardımcı olmuş.

Haberin duyulması üzerine bazı anti-faşist, ilerici Alman ve Türkiyeli örgütler de bir karar alıp, yapılacak toplantıyla aynı gün bir miting düzenlemeyi kararlaştırdılar.

İlericiler mitinge gitmek için buluşma yerine geldiklerinde, 20 kadar faşistin bildiri dağıttığını gördüler. Tartışma çıktı, faşistler tartaklandılar.

Daha sonra hep birlikte faşistlerin toplantı yapacağı salona gidildi. 1000'e yakın anti-faşist toplanmıştı. Salonun kapısını çok sayıda polis tutmuştu. Polis helikopterleri de sürekli olarak bölgenin üstünde dolaşıyordu. Anti-faşistler salona girmek isteyince polisler engel olmak istediler. Kavga başladı, ortalık mahşer alanına döndü. Polis çareyi gaz sıkmakta buldu. Bazı kişileri gözaltına aldı. Ama bütün bunlara rağmen sonuç başarılıydı, faşistler toplantılarını yapamadılar.

Daha sonra topluca miting alanına gidildi. Burası Frankfurt'un en işlek yeri, alış veriş merkezi bir semtti. Miting sürerken polis yeniden saldırıya geçti. Bu kez kavga daha hızlı başladı. Kafa göz yarmalara kadar gitti.

Polisin bu tavrı miting dışındaki halkı da etkiledi. Kavgaya katılanlar oldu. Ortalık halkın da katılımıyla "Es, es, es, polizei" sloganlarıyla, protestolarla inliyordu.

Polisin faşistleri kayırıp ilericilere saldırması Frankfurt'ta nefretle karşılandı. Akşam, TV'deki haberlerde olayı "miting yapanlar polise saldırdı" şeklinde verdiler.

Bu olayla ilgili olarak, "Almanya'da demokratik sorun yok" diyenler savaş alanına çıksınlar. Orada hem demokratik sorunun şahını, hem de devrimcileri göreceklerdir.

Volga Beşoluk,
Hessen

Burjuvazinin çıkardığı "yeni" Medeni Kanun daha çıkmadan tarihe geçmeyi hak etmiştir

Medeni (?) Kanun

Medeni Kanun'la ilgili değişiklik tasarısı tamamlanıp Adalet Bakanlığı'na sunuldu. Medeni Kanun'da değişiklik yapılması gereği, ilk kez 1951 yılında gündeme getirilmiş. Yani bu değişiklik tasarısı 34 yılda hazırlanıp tamamlanan bir tasarı olarak tarihe geçmeyi hak etmiş bir tasarıdır.

Medeni Kanun'da değişiklik yapmak istemelerinin gerekçesini, bu kanunun eskidiğini, bugünkü Türkiye'nin ihtiyaçlarına cevap vermekten uzak olduğunu söyleyerek açıklıyorlar. Ancak, getirdikleri değişiklikler için de bu gerekçe tamamen geçerlidir.

Örneğin tasarı, erkeğin evde çamaşır, bulaşık yıkamak zorunda olmasını bir boşanma nedeni olarak kabul ediyor. Yani kadın gene ikinci sınıf yaratıktır ve ev işlerini onun üstlenmesi gerekir!

Bugün Türkiye'de kapitalizm tarafından toplumsal üretime çekilen bunca kadın varken, erkeğin bulaşık yıkamasını boşanma nedeni olarak kabul eden bir anlayış, bugünün Türkiye'sinin ihtiyaçlarına cevap vermekten çok uzak bir anlayıştır.

Aynı şey Evren'in, kadınlara seçme ve seçilme hakkının tanınmasının 50. yıldönümünde, bir yandan kadın haklarını savunuyor gibi görünüp, "ancak her alandaki sorumluluklar açısından elbette ailenin reisi erkektir" demesi için de geçerlidir.

Medeni Kanun'da yapılacak değişikliklere en ilginç "muhalefet" ise Türk Kadınlar Birliği Başkanı Ayseli Gürsoy'dan geldi. Gürsoy boşanmanın kolaylaştırılmasıyla ilgili maddelere karşı çıktı ve şöyle dedi:

"Kadın 18-20 yaşları arasında gençliğinin verdiği *sağlık ve güzellikle* evleniyor. Ancak daha sonra Türkiye'deki şartların da kötülüğü yüzünden yaşlanırken estetik bakımdan çok şey kaybediyor. Ancak erkek 40 yaşlarında daha olgun oluyor ve fazla birşey kaybetmiyor. Tabiat bile bu konuda kadına daha cimri davranıyor. Bu gelişmelerin yanında bir de erkeğin kadını daha kolay bırakabileceği bir yasa getirilirse birçok kadınımız zor durumda kalacaktır."

Kadınları temsil ediyorum diye ortaya çıkan bu burjuva kadın, evliliği bir şirket gibi gören kendi sınıfının evlilik anlayışını itiraf ediyor. Engels, alışveriş hesapları üstüne yapılan burjuva evliliği konusunda, tam da Gürsoy'a yanıt niteliğinde olan şu sözleri söylüyor:

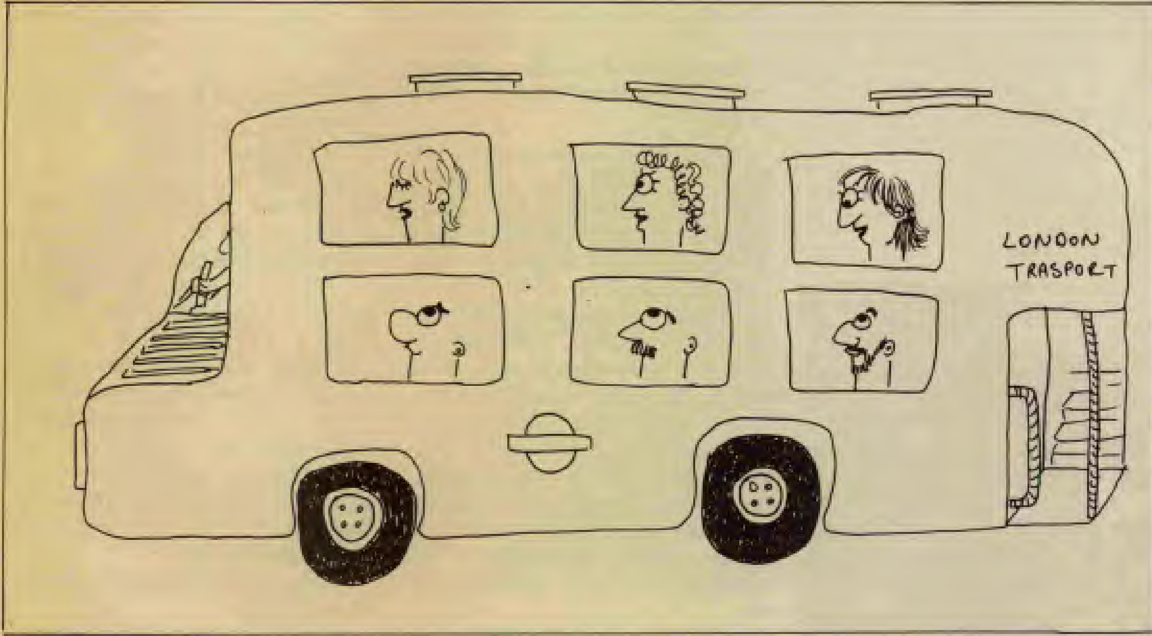
"... durumun gereklerine göre yapılan bu evlilik, çoğunlukla en pis fuhuş haline dönüşür — bazan her iki tarafın, ama daha çok kadının fuhşu haline; eğer kadın alelade fahişeden ayrılıyorsa, bunun tek nedeni, vücudunu, bir ücretli gibi parça başına kiralamayıp, bir köle gibi bir seferde tamamen satmasıdır." (F. Engels, *Ailenin, Devletin, Özel Mülkiyetin Kökeni*, Sol Yay. s.93)

Bu arada çalışan kadınların sorunlarına sahip çıkan (!) burjuvalar da var: Ankara Yenimahalle Belediye Başkanı Mustafa Vuran. Vuran, Ankara'da çalışan kadın sayısının hızla artmasıyla ortaya çıkan sorunlara şöyle değiniyor: "Mesai saatlerinde çalışan bayanlar yönünden otobüslerdeki sıkışıklık bazı sorunlara yol açıyor. Çözüm olarak kadınlara otobüs tahsis edilebilir diye düşündük. Çalışan bayanlarımızın, bu izdiham içinde kadınlıklarının, kızlıklarının kutsallığının da zedelenmeden ancak bu şekilde korunabileceği kanısındayım."

Kadın sorunlarıyla yakından ilgili belediye başkanı "tek cinslik" otobüs fikrinin yaygın bir çözüm yolu (!) olduğunu şöyle ıspatlıyor: "Bu uygulama yalnız bizde değil her tarafta yapılıyor. Demokrasinin doğduğu yer İngiltere'de bile var. Orada iki katlı otobüsler var ya, onların ilk katı bayanlara ayrılmıştır." (*Nokta*, sayı 3, s.24, 25)

Pes doğrusu!

B.U., G.A., Londra

İngiltere'de kadının namusunu koruyan (!) otobüsler varmış.

Kadın, üretim sürecine katılınca, yaşama işçi sınıfının gözlüklerinden bakmaya başlar.

İki zıt bakış

Toplumda önemli değişikliklerin yaşandığı artık miyop gözlerle bile görülecek hale geldi. Halk arasında yaygın bir hoşnutsuzluk, öfke var. Bu, bize, daha derin değişikliklerin uzakta olmadığını müjdeliyor. Toplumun tüm kesimlerinde sorunlar var ve bu sorunlar yine toplumun tüm kesimlerinde büyük bir ilgi ve bekleyişle tartışılıyor. Bu sorunlar bir bütün olarak ele alındığında düzeni temellerinden sarsabilecek boyutlardadır. Kadın sorunu da bunlardan biridir.

Bugün Türkiye'de kadının toplumdaki yeri hakkında çok yanlış görüşler hakimdir. Bazıları kadının bugün içinde bulunduğu koşulları memnuniyetle karşılıyor ve kadınlara yasalarla tanınan haklara "verilmiş çok önemli haklar" olarak bakıyorlar. Bazıları ise kadın sorunu diye birşeyin olmadığını iddia ediyorlar. Bunlara göre doğa, kadını erkeğin isteklerini her an yerine getirmeye hazır bir "zevce" ve anne olarak yaratmıştır. Kadının yeri evdir. Tüm görevleri bu dört duvar arasındadır.

Burjuvazi, kadının "tabii mesleğini" korumak için yoğun çaba sarfeder. Ama öte yandan kadını iş hayatına çeken de odur. Kapitalistin "kâr, daha çok kâr" amacı kadını da işçi sınıfının bir neferi durumuna getirmiştir.

Kadının iş hayatına girmesiyle birlikte, çifte sömürüsü de başlar. Kadın gücünün üstünde sömürülür. Burjuvazi, kadının bu durumunu gözlerden uzak tutmaya çalışır. Ev işi, çocuk bakımı kadının tabii görevidir, der. Böyle gelmiş böyle gider, der.

Üretime katılmasıyla birlikte kadının bakış açısı da değişmeye başlar. Çünkü artık kadın, hayata, dahil olduğu sınıfın gözlükleriyle bakmaya başlamıştır. Evde, işte, toplumda söz sahibi olmak için haklarını aramaya başlar. Sınıf savaşımında yerini alır. Bu durum burjuvazi için önemli bir tedirginlik kaynağıdır. Kadın-erken ayrımını körüklemenin burjuvazi açısından bir amacı da işçi sınıfının gücünü bölmektir. Herhalde son zamanlarda gazete sayfalarını dolduran, kadın cinsini aşağılayıcı burjuva fikirlerin bir amacı da budur.

Diğer bir burjuva görüş ise gelişen olaylara kör ve sağır "kalmıyor". Artık yaşamda aktif rol almaya başlayan kadının yerinin *düzeltilmesini* kabul ediyor. Kadına eşit eğitim ve öğrenim olanaklarının açılmasını istiyor. Kadınların çeşitli ülkelerde gösterdikleri başarıları örnek vererek, kadın dostu kesiliyor. Kadının da erkek gibi insan olduğunu, erkeklerin şimdiye dek tüm yasaları kendi amaçları doğrultusunda geliştirip uyguladıklarını iddia ederek kadınlar için *yasalarda* eşit hak istiyor. Ama bu görüş, bugünkü düzen sınırlarını aşmayan, reformcu bir görüştür ve kadın sorununun gerçek çözümünü gözlerden gizlemekten başka şeye hizmet etmez.

İşçi sınıfı ve burjuvazi her olaya baktığı gibi kadın sorununa da iki zıt açıdan bakarlar. Burada da görüşler ve anlayışlar birbirinin tersidir. Partimizin kadın sorunu ve çözümü konusunda getirdiği görüşler en "sol" burjuva fikirlerden de kökten farklıdır.

"Kadın sorununun temelinin kurutulması, üretim araçları üstünde özel mülkiyetin kaldırılmasından geçmektedir. Sosyalizm büyük ölçekli toplumsal ekonomiye geçişi sağlayarak kadınları ev işlerinin esirliğinden kurtarıp, gerçek ve tam kurtuluşlarının yolunu açacaktır.

"Ancak, burjuva hakkın dar çevreni aşılmadan, yani hak katkıya bağlı olmaktan çıkmadan kadın tam kurtulamaz. İşbölümünün ortadan kalktığı komünizme dek kadın tam kurtulmuş olmayacaktır. Öte yanda kadınlar tam özgürlüğe kavuşmadan, proletarya da tam özgürlük kazanamayacaktır.

"Kadının gerçek kurtuluşu komünizmdedir." (TKP 4. Program II. Taslağı)

Ahmet Üstün

Kadınları saflarımıza kazanırken, burjuva ahlak anlayışına karşı savaşı ikircimsiz sürdürelim

Proletarya ahlakı için savaşalım

Kapitalizmde kadın, erkeğin özel mülkiyeti gibi görülmektedir. Burjuvazi, kadının yeri mutfaktır deyip kadınları üretimden ve toplumsal yaşamdan ayrı tutmak istiyor. Ama öte yandan, doymak bilmeyen kâr hırsıyla, kârına daha fazla kâr katabilmek için, ucuz işgücüne ihtiyaç duyuyor, kadınları üretime çekiyor.

Kadınlar üretime katılınca, birincisi ekonomik bağımlılığı kırma yolunda adım atmış oluyorlar. İkincisi, haklarını ararken, kapitalistlerle karşı karşıya gelince, bunların gerçek kimliğini, aynı zamanda ortak kavga içinde kendi sınıfını daha iyi tanıyor. Kurtuluşunun bu sömürü düzeninin yıkılmasında olduğunu kavrıyor. Ülkemizde 1 Mayıslarda, Tariş direnişlerinde bunun sonuçları açık bir şekilde yaşandı ama kadınların katılımı yine de yeterli değildi.

Türkiye nüfusunun büyük çoğunluğunu kadınlar oluşturuyor. Onları siyasal alana çekmek, sınıf savaşımına kazanmak için, kadın komünistlere çok ağır işler düşüyor. Onların, kadınların sorunlarına erkeklere nazaran daha iyi yaklaşabilme, ailevi ve toplumsal sorunlarıyla daha yakından ilgilenme olanağı var. Kadın komünistler verecekleri bu savaşımla, kendilerine yepyeni bir anlayış kazandırırken, diğer yandan kadınlar arasında örgütlenmeye katkı yaparak düzeni yıkma savaşında işçi sınıfına hizmet etmiş olacaklardır.

Kadınları sınıf savaşımına kazanamayan komünist partisi başarıya ulaşamaz. Örgütümüz içinde çok kadın yoldaş var fakat yeterli değil. Bizim hedefimiz daha çok kazanmaktır. Örgütümüzde kadın ve erkek yoldaşlar, aynı işler için, eşit görev bölümü yapmalıdırlar. Fakat çoğu erkek yoldaşlar, hâlâ bunu tümüyle kavrayamamışlar, yoldaşlarına, evde, kavgada kadın gözüyle bakıyorlar. Evet, kapitalizmin uzun zamandır vermiş olduğu bu çifte ahlak birden atılmıyor. Fakat biz komünizm için savaşıyoruz, kendimizi daha zorlamalıyız. Kadın yoldaşlarımızın sayısını arttırmalıyız. Komünist, kadın ve erkekler bu uğurda birlikte mücadele etmelidirler.

"Kadınları katmadan, yığınları siyasete çekemeyiz. İnsanlığın yarısını oluşturan kadınlar, kapitalist rejimde, çifte bir sömürü altındadır. Sermaye işçi ve köylü kadını sömürür. Ayrıca en demokratik burjuva cumhuriyetinde bile yasalar erkeklerle aynı eşitliği tanımadığı için kadınlar bütün haklardan yararlanamıyorlar. İkincisi ve en temel olanı da budur, 'ev köleliği' içine hapsediliyorlar. Kadınlar en aşağılayıcı, nankör, zor ve bunaltıcı ev işleri ve bireysel aile işleri altında 'ev kölesidirler'." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, Fransızca basım, c.32, s.168)

Kadınlar arasında yılmadan, örgütlenmeliyiz, istemlerimiz her zaman işçi sınıfının istemleriyle sıkı sıkıya bağlı olmalıdır. Kadının kurtuluşunun komünizmde olduğunu, pratikten örneklerle ve kendi tutumumuzla benimsetmeliyiz. Erkek yoldaşların büyük bir eğitime ihtiyaçları vardır ama hayatın kendisi de bu eğitimi bir bakıma pratikte sağlıyor. Ahlak değişmez bir kural değildir, herşeyden önce sınıfsal bir kavramdır. Onun için proletarya ahlakını özümseme yolundaki kadın-erkek tüm komünistlere 8 Mart'ta başarılar dileriz. Herşeye olduğu gibi proletarya ahlakına da ulaşmada partimiz silahımızdır.

Zeki Harunoğlu, Frankfurt

Madencilerin şanlı grevi, işçi sınıfına grev okulundan yeni mezun savaşkan kadınlar armağan etti.

Sınıf kardeşlerimize bin selam

Mercan Köklü

Madencilerin şanlı grevi sona erdi. İşçiler işbaşı yaptılar ama savaşım sürüyor.

Sayılamayacak kadar çok ve devasa güçlüklere, olumsuzluklara karşın, dişe diş sürdürdükleri savaşımdan dolayı, dünya işçi sınıfının onur duyacağı bu neferleri, kadını erkeği ve çocukları ile komünistçe selamlarız.

Bir yıl boyunca İngiltere'de her gün konuşulan bir konu haline gelen, herkesi tutum almaya zorlayan bu grevde Güney Galler yöresi madencilerinin ve *kadınlarının* rolü özellikle önem taşımaktadır.

Güney Galler'de kazanlar kaynıyor

Birçok kuşağın babadan oğula aktardığı zengin deneyimle dolu olan Güney Galler'de, daha grev başlar başlamaz herkes işe koyuldu. "Sen, ben" gibi kavramlar "biz, bizimkiler" gibi sözcüklerin altında eridi, gitti. Kollektivizm ruhu grevcileri ziyarete gelenleri büyüleyen sihirli bir değnek oldu.

Kadın, erkek, sanki her günkü işini yaparcasına erkenden uyanıyor, madenciler her boydan taşıt aracına atlayarak, İngiltere'nin en uzak yörelerine dek uzanıyorlar ve kendi pratik deneyimlerini sınıf kardeşlerine aktarmaya uğraşıyorlardı. Kadınlar, "erkeğini destekleme"nin çok ötesinde, sınıfın burjuvaziye korku salan neferleri olarak kömür işletmesinin bürolarını basıyor, memurları rehin alıyor, çelik işletmelerinin kapılarını bloke ediyorlardı. Çocuklar ise okulda, sokakta, her yerde çantalarında sanki sınıf bilinci taşıyarak geziyorlardı.

Galler'deki 20 bin madenci ailesi, bütün varlığını grevin başarısına adamış, kent kent, köy köy dolaşıyordu. Bir bakıyordunuz, bir limanda kömür boşaltmayı engelliyorlar, bir bakıyordunuz ki, yüzden fazla madenci çelik fabrikasının vinçlerine tırmanmış, çalışmaz hale getirmiş, çelik işçilerini grevi desteklemek için greve çağırıyor. Bir seferinde, grev gözcüleriyani *bütün* maden işçileri — günde 24 saat, haftada 7 gün, 22 elektrik santralının önünde gösteri yaptı, üretimi engelledi.

Taşımacı şirketler ne yapacaklarını şaşırdılar. Ayda 4-5 bin işçi otobüslere doluşup şurası kuzey, şurası doğu demeden, gösteriden gösteriye koşuyor. Polis, evinden yüzlerce kilometre ötede Galli işçi tutukluyor.

Grevin başında Güney Galler'de "Üçlü İttifak" kuruldu. Böylece madenciler, çelik işçilerini, demiryolu işçilerini, denizcileri ve liman işçilerini saflarına kazandılar. Enerji santrallarında üretim aksadı. Grevin etkisi olağanüstü arttı. Grevi aksatacak provokasyonlar bu ilk ayların coşkusu içinde, tutmadı.

Ancak, Sendikalar Birliği TUC grev konusunda hiçbir zaman açık tutum almadı, greve açık ve kararlı destek vermedi. "Üçlü İttifak" yıkıldı. Galler'de sınıf dayanışmasına önemli bir darbe vuruldu. Grevciler, enerji santrallarına ve çelik endüstrisine kömür naklini, herşeye karşın engelleyemediler. (Maden işçilerinin bu kahramanca grevi sırasında İngiltere'ye kömür yollayan ülkeler arasında Polonya Halk Cumhuriyeti'nin olması ne kadar acı ve öğreticidir.)

Mahkeme, sendikanın grev fonu paralarına el koydu. Yalnızca grev fonu değil, madencilerle dayanışma için toplanan yiyecek parası fonu bile "tutuklandı".

Yirmi bin grevci aile bir anda beş parasız kaldı. Sınıfın derin bilinci, kollektivizm ruhu burada da kendini gösterdi. Her evin mutfağı karavana kaynayan kazanlarla doluyken, Galli kadınlar ve madenciler, ellerinde bağış kutuları, ülkeye dağıldılar. Avrupa'ya taştılar. Her hafta yüzlerce toplantıya katılıp konuşma yaptılar. "Kardeş okul, kardeş köy, vadi, kent, fabrika, vb." ilanı yoluyla, toplulukların toplu desteğini aldılar. Maden İşçileri Sendikası'nın (NUM) bölgeye gönderdiği bir araştırmacının sözleriyle "kömür havzası, topluluk yaşamını canlandıran ve sokaktaki insanda, ... *şimdi*, daha insancıl ve sosyalist bir topluma doğru ilk, somut adımların atılmasının olanaklı olduğu anlayışını uyandıran, yeni bir kollektif ruhla doldu." *(The Guardian*, 22.2.1985)

Dostluklar güçlendi. Saflar sıklaştı. Eski tutum ve davranışlar yokolurken, yeni bir örgütlenme oluştu: Madenci Topluluklarını Desteklemek İçin Galler Kongresi. Çok sayıda örgütü kucaklayan bu kuruluş, savaşımın içinde doğarken, coğrafi açıdan çok geniş bir alana yayılmış madenci köyleri halkının, birbirine daha sıkı bağlanma, ortak tutum alma tek bir vücut gibi hareket edip eylem koyma yeteneğini daha da geliştirdi.

NUM araştırmacısı Kim Howell izlenimlerini şöyle anlatıyor:

"Kömür havzaları halkının yeni savunma hatları inşa etmekten başka yolları yoktu. Ve onlar, bunu yaparken eski sosyalist ve kollektivist gerçekleri yeniden keşfettiler. Kavradılar ki, *birlik* ve ellerinde avuçlarında olan herşeyi *paylaşma* yoluyla, bugünkü *devlet aygıtının* onlara yapacağı en büyük kötülüklerin üstesinden gelebilir, *yenebilirler." (Agy)* (abç)

Madenci köylerinin bütün nüfuslarıyla kendilerini adadıkları keskin sınıf savaşımının bağrından doğan ve burjuva toplumunun alışkın olmadığı yeni *toplumsal* örgütlenmeler, sınıf bilincinin daha da yükselmesi, birçok burjuva politikacıyı ve işçi sınıfı aristokratlarını çok rahatsız etti. Hele *kadınlar!* Onlar kamuoyunu, *sarsarak* etkilediler.

"Arthur'un gücünün yarısı biz kadınlardır"

Madencilerin bu uzun savaşımında, güçlerinin belki yarısından fazlası kadınlardan gelmekteydi. Grevle birlikte, kadınlar "erkeğin gerisinden" değil *önünden* gittiler. Savaşımın hem lojistik desteğini sağladılar, hem cephe gerisinde örgütçülük yaptılar, hem de ön safta döğüştüler.

"Kadınlar olarak anlaşmazlığın içine ilk kez aktif katılıyoruz. Grev bittiğinde geriye adım atmayacağız, evde oturup kalmayacağız." Derbyshire'ın eylemci kadınlarından biri böyle diyor. Ve ekliyor: "Artık 'şunu kocama sorayım' demek yok. Bu ülkenin kadınları uyuyan bir devdirler."

Madenci eşleri ve grevi destekleyen kadınlar grevle birlikte Ulusal Eşgüdüm Komitesi adıyla yeni bir örgütlenme yarattılar. Göstericilere, grevcilere saldıran polise karşı koyduğu için madenci kocası işinden atılan, kendi iş kontratı da "nedense"(?) yenilenmeyen Janet Cunningham bir yandan kadın sorunu üzerine harıl harıl nasıl kitap okuduğunu anlatıyor. Öte yandan da, yaşamın bilince çıkardığı konuları şöyle aktarıyor:

"Eskiden kadınların çoğu bilgiyi *Sun* gazetesinden alırlardı. Şimdi ise gerçek yaşamda neler olup bittiğini öğrenmek zorunda kaldılar ve 'neden' diye sormaya başladılar. Neden 4.5 milyon insan işsiz? Neden...? Neden...?" *(The Guardian*, 19.2.1985)

Keskin sınıf savaşımı, kadınların bilincinde, madenci eşlerinden başlayarak dalga dalga yayılan bir patlama yarattı. Bir madenci eşi şunları söylüyor:

"Polis halka sert davranıyordu. Saat altıda gelip, bir de çocukları korkutuyordu. Birden bire, 'aman tanrım' dedim, 'şu olanlar *siyahlara* yıllardır yapılıyor' " *(Agy)* (abç)

Irkçılığın özünü, polisin gerçek niteliğini, kendilerinde kuşaklar boyu gizli kalmış potansiyeli, yetenekleri keşfeden kadınlar, aynı süreç içinde kadınla erkeğin eşit hak ve görevlere *sahip olarak* ortak yaşamı nasıl sürdürebileceğinin de bilincine vardılar. Bu gerçek, kendi sözlerinden ne güzel yansıyor:

"Bu ülkede hiçbir gurup madencilerden daha şövenist değildi. Ancak şimdi bu kayboldu. Roller bütünüyle değişti. Biz, grev gözcülüğüne, gösteriye katılır, *işleri yürütürken*, erkeklerimiz evde çocuk bakıp temizlik yapıyorlar. Yeni öğrendikleri bu becerileri unutmalarına izin vermeyeceğiz...

"Başlangıçta amacımız, çocukların karnının doymasını sağlamaktı. Daha sonra ilerledik. Geçen hafta işsizlik üstüne bir tartışma örgütledik... Öğrenmeyi sürdürmek istiyoruz. Sendikaların içindeki gelişmeleri de bilmek istiyoruz." *(Agy)*

Sınıf savaşımının içinde bilinçlerini geliştiren bu yiğit kadınlar, grev okulunun bu yeni mezunları, yaşamın 8 Mart'ta İngiltere işçi sınıfına güzel bir armağanı oldular.

Türkiye işçi sınıfından ve emekçi kadınlarımızdan adadaki savaşkan sınıf kardeşlerine bin selam!

Kadınlar arasında arı gibi çalışıyor, onları sınıfımızın kavgasına kazanıyoruz.

Paris'te kadınlar arasında canlı bir çalışma yürüyor

Değerli Yoldaşlar,

Paris İşçi birliği Kadın Kollektifi olarak kadınlar arasında çalışma yapmaya başladık. Çalışmamızın bir parçası ev ziyaretleri idi. Çevremizde tanıdığımız kadınları ziyaret ederek ilişkilerimizi güçlendirdik. Ziyaret ettiğimiz kadınların yakınları ile de ilişki kurarak çevremizi genişlettik.

İlk olarak, bir gün düzenleyerek ilişkide bulunduğumuz kadınları bir araya getirmeyi, böylece ev ziyaretlerinde tanıdığımız kadınlarla daha samimi olmayı amaçladık. Bu amaçla tanıdığımız tüm kadınları 16 Şubat'ta yapacağımız güne davet ettik.

Günümüzün duyurusunu her perşembe akşamı radyoda yayınlanan "Kadınların Sesi" programında yaptık. Paris'te yaşayan kadınlarla yapılan röportajlar, Paris'teki işçi-emekçi kadınların hakları, Türkiye'den kadın sorunuyla ilgili haberler, şiirler, müzik parçalarının yer aldığı programımıza ilgi duyan kadınlar, radyodan gün duyurumuzu dinleyip ayrıntılı bilgi için telefon edip adres aldılar.

16 Şubat günü davet ettiğimiz kadınlarla bir araya geldik. Bir arkadaşımız kadınlar kollektifini, amaçlarımızı anlatan bir konuşma yaptı. Birlikte hazırladığımız yemekleri yedik. Video seyrettik. Eğlence ile devam eden günümüz bizi birbirimize yaklaştırdı. Hep birlikte coşkuyla halay çektik. Ayrılırken tüm kadınlar bundan sonra her hafta buluşmak dileğiyle ayrıldılar.

Kadın kollektifi olarak bundan sonraki hedefimiz 8 Mart Dünya Kadınlar Günü. 10 Mart pazar günü kutlayacağımız Dünya Kadınlar Günü'nü "Kadınların Sesi" programından duyurup tüm işçi ve emekçileri davet ediyoruz. Dünya Kadınlar Günü için hazırladığımız davetiyeleri ziyaretler yaparak dağıtıyoruz. Çevremizdeki kadın arkadaşlar arasında davetiyeleri bölüştürüp, onların da dağıtmasını sağladık. Ayrıca bizi arayıp, ilişki kurmak isteyen kadınları evlerinde ziyaret edip ilişkimizi güçlendiriyoruz.

Paris İşçi Birliği'nde yapmayı düşündüğümüz 8 Mart kutlama toplantısında, kadın sorunu üzerine bir seminer ve tartışma yapmayı, toplantıyı müzik ve eğlence ile sürdürmeyi düşünüyoruz. Kadınlar arasındaki çalışmalarımız bundan sonra da sürecek. Atölyeleri dolaşıp yeni kadın işçilerle tanıştığımız gibi radyo da yeni ilişkiler kurma konusunda büyük yardımcı oluyor.

Paris İşçi Birliği
Kadın Kollektifi, Paris

ANAHTAR

8 MART

"Baskı altındaki cins için, işçiler ve emekçi köylüler için özgürlük ve eşitlik! Baskı altında tutanlara, kapitalistlere, kâr peşinde koşan kulaklara karşı savaşım! Bizim savaş belgimiz budur. Proleter gerçeğimiz, sermayeye karşı savaşın gerçeği budur."

Yalancının maskesini yırtın

Bu yılki 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü, Türkiye'de Medeni Kanun'da yapılacak değişiklikler nedeniyle, çeşitli burjuva kesimlerin kadın sorunu üzerine ne düşündüklerini ortalığa saçıp durdukları bir ortamda kutluyoruz. Burjuvalarımıza göre, Türkiye, kadın hakları konusunda örneğin bir İsviçre'den bile ileri bir ülkedir! Çünkü kadınlara yasalarla seçme-seçilme hakkı tanınmıştır. Şimdi de boşanma konusunda eşitlik(!) sağlayacaklarına göre, herhalde artık Türkiye'de kadın sorunu kalmadığını söyleyeceklerdir. Medeni Kanun'da yapılacak değişikliklerin de taşıdığı kadın cinsini aşağılavan özü bir yana bırakalım ve Engels'in kadın-erkek eşitliğini "yasalarda eşitlik" düzeyine indiren burjuvalar konusunda ne dediğine bakalım:

"Hukukçularımız, kuşkusuz, yasalardaki ilerlemeyle, kadınların daha fazla şikayet etmelerine neden kalmadığını söylüyorlar. Modern uygar hukuk sistemleri, giderek daha çok, önce, bir evliliğin yasal olabilmesi için her iki tarafça özgürce onanmış bir sözleşme olması gerektiğini, ikinci olarak da evlilik durumunda her iki eşin de eşit hak ve görevlere sahip olmaları gerektiğini, kabul ediyorlar. Eğer bu istemlerin her ikisi de tutarlı olarak yerine getirilirse, diyor hukukçularımız, kadınlar her istediklerine sahip olabilirler.

"Bu tipik legalist tartışma yöntemi, radikal cumhuriyetçi burjuvanın proleteri yerine oturtmak için kullandığı yöntemin tamı tamına aynısıdır." (Engels, "Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni", *Seçme Yapıtlar*, İng. basım, c.3, s.246)

Bu özgürce onayın gerçek yaşamda nasıl gerçekleştiğiyle yasa ve hukukçuların ilgilenmediğini kaydeden Engels şöyle devam ediyor:

"İki eş arasındaki yasal eşitsizlik, önceki toplumsal koşullardan bize miras kalmış olup, kadının ekonomik baskı altında bulunuşunun nedeni değil, sonucudur... Modern tekil aile, kadının açık ya da saklı ev köleliği üstüne kurulmuştur ve modern toplum, bu tekil aileleri molekül kabul eden bir kütleden ibarettir." *(agy*, s.246)

Engels, çoğu durumda, ailenin geçimini sağlayan kişi olmanın kocaya üstün bir konum sağladığını yazıyor ve "ailede o burjuvadır ve kadın proletaryayı temsil eder" diyor. Yasaların kadın ve erkeği eşit haklarla donatmasının gerçek yaşamda varolan eşitsizliği ortadan kalmayacağını ama her iki cins arasında "gerçek toplumsal eşitliği yaratmanın gerekliliğini ve bunu sağlamanın yolunu" apaçık göstereceğini yazıyor.

Lenin ise, burjuva demokratik cumhuriyetin niteliğini sergilerken şunları yazıyor:

"Bir burjuva cumhuriyette (yani toprağın, fabrikaların, hisselerin vb. üstünde özel mülkiyetin olduğu yerde), isterse en demokratik cumhuriyet olsun, kadınlar, *dünyanın hiçbir yerinde, daha ileri ülkelerin hiçbirinde*, hiçbir zaman eşit haklara sahip olmadılar. Fransız (burjuva-demokratik) Devrimi'nden bu yana 125 yıl geçmiş olmasına rağmen bu böyledir.

"Burjuva demokrasisi sözde eşitlik ve özgürlük vadeder, fakat pratikte *tek bir* burjuva cumhuriyet, hatta daha ileri olanı bile, (insan ırkının yarısı olan) kadınlara ve erkeklere yasa önünde tam eşitlik vermedi ya da kadını erkeğe bağımlılıktan ve erkeğin baskısından kurtarmadı.

"Burjuva demokrasisi özgürlük ve eşitlik üstüne şatafatlı deyimlerin, görkemli sözlerin, cömert vaadlerin ve kulağa hoş gelen belgilerin demokrasisidir, ancak bütün bunlar, pratikte özgürlüğün yokluğunu ve kadınların eşitsizliğini, ve emekçi ve sömürülen halkın eşitsizliğini örterler.

"(...)

"Bırakın yalancı ve ikiyüzlüler, kalın kafalı ve körler, burjuvalar ve onların destekçileri, halkı genel olarak özgürlük, genel olarak eşitlik ve genel olarak demokrasi sözleriyle aldatsınlar. Biz işçilere ve köylülere şunu diyoruz — bu yalancıların maskelerini yırtın, körlerin gözlerini açın. Onlara sorun:

"İki cins arasında eşitlik var mı?

"Hangi ulus hangisinin eşitidir?

"Hangi *sınıf* hangisinin eşitidir?

"Hangi boyunduruktan ve hangi sınıfın boyunduruğundan özgürlük? Hangi sınıf için özgürlük?

"Politika, demokrasi ve özgürlük, eşitlik, sosyalizm hakkında bu soruları *sormadan*, onlara öncelik tanımadan konuşan kişi, onların örtbas edilmesine, saklanmasına ya da körleştirilmesine karşı savaşmayan kişi, emekçi halkın en kötü düşmanıdır, kuzu kılığına girmiş bir kurttur, işçilerin ve köylülerin azgın muhalifi, toprak sahiplerinin, çarların ve kapitalistlerin bir uşağıdır.

"(...)

"Dünyanın bütün kapitalist, burjuva cumhuriyetlerinde, eğitim, kültür, uygarlık, özgürlük — bütün bu kulağa hoş gelen sözlere, kadınları evlilik ve boşanmada eşitsiz kılan, evlilik dışı çocuk ile "yasal doğan" çocuğu eşitsiz kılan ve erkeğe ayrıcalıklar veren ve kadın cinsini aşağılayan inanılmayacak kadar iğrenç, tiksindirecek kadar pis, hayvancasına kaba yasalar eşlik ediyor.

"Sermayenin boyunduruğu, 'kutsal özel mülkiyetin' baskısı, bilgisiz kalın kafalılığın despotizmi, küçük mülk sahibinin para hırsı — en demokratik burjuva cumhuriyetleri bu iğrenç yasaları kaldırmaktan alıkoyan şeylerdir.

"(...)

"Kahrolsun bu yalan! Kahrolsun, baskı altında bir cins, baskı yapan sınıflar, sermayenin ve hisselerin ve fazla tahıllarını açları köleleştirmek için kullanan, ambarları taşan insanların özel mülkiyeti varken, *herkes için* eşitlik ve özgürlükten bahseden yalancılar. Herkes için özgürlük yerine, herkes için eşitlik yerine, baskı yapanlara ve sömürücülere karşı *savaşım* verilsin, baskı altına alma ve sömürme *fırsatı* ortadan kaldırılsın. Bizim belgimiz budur!

"Baskı altındaki cins için özgürlük ve eşitlik!

"İşçiler ve emekçi köylüler için özgürlük ve eşitlik!

"Baskı altında tutanlara karşı savaşım, kapitalistlere karşı savaşım, kâr peşinde koşan kulaklara karşı savaşım!

"Bizim savaş belgimiz budur. Proleter gerçeğimiz, sermayeye karşı savaşın gerçeği budur..." (Lenin, "Sovyet Erki ve Kadının Statüsü", *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.30)

Kadınların kurtuluşuna ilişkin savaşımın, işçi sınıfının kurtuluşu için verilen savaşımla olan derin bağını böylece kuran Lenin, emekçi kadınların kurtuluşunun yine emekçi kadınların ellerinde olduğunu belirtiyor ve diyor ki, bu savaşımda "emekçi kadın hareketinin ana görevi, kadınlar için yalnızca biçimsel değil, ekonomik ve toplumsal eşitlik için savaşmaktır. Ana nokta, kadınların toplumsal olarak üretici emeğe katılması, onları 'ev köleliği'nden, mutfağın ve çocuk bakımının sınırsız cansıkıntısına olan, aptallaştırıcı ve aşağılayıcı boyunduruğundan özgürleştirmektir." (Lenin, "Uluslararası Emekçi Kadınlar Günü Üstüne", *agy)*

Bu uğraşta, komünist kadınların enerjisinin, adanmışlık ve coşkusunun, illegal ve yarı-legal ortamlardaki cesaret ve zekasının Parti çalışması açısından ne denli önem taşıdığını belirten Lenin, Alman komünisti Clara Zetkin'le yaptığı ünlü görüşme sırasında, kadınlar arasında komünist çalışmaya ilişkin tezlerin neleri içermesi gerektiğini şöyle anlatıyor:

"Tezler kadınların gerçek kurtuluşunun komünizm yolu dışında olanaklı olmadığını güçlü bir şekilde vurgulamalıdır. Kadının insan olarak ve toplumsal konumu ile üretim araçlarının özel mülkiyeti arasındaki kopmaz bağa ağırlık vermelisin. Bu, "kadınların kurtuluşu" için burjuva hareketine karşı güçlü ve köklü (sökülemez) bir hat çeker. Bu bize ayrıca, kadın sorununu toplumsal, işçi sınıfı sorununun parçası olarak ele almada ve onu proleter sınıfın savaşımı ve devrimle sıkı sıkıya bağlamada bir temel verecektir. Komünist kadın hareketi bir yığın hareketi, yalnızca proleterlerin değil, fakat bütün sömürülen ve ezilenlerin, kapitalizmin veya egemen sınıfın bütün kurbanlarının yığın hareketi, genel yığın hareketlerinin bir parçası olmalıdır. Kadın hareketinin, proletaryanın sınıf savaşımı ve onun tarihsel misyonu, bir komünist toplumun yaratılması, açısından önemi de burada yatıyor. Partimizde, Komintern'de devrimci kadınlığın çiçeğine sahip olmakla haklı olarak övünebiliriz. Ancak, bu sonuç alıcı değildir, kent kırdaki milyonlarca emekçi kadını savaşımımıza ve özellikle, toplumun komünist yeniden inşasına kazanmak zorundayız. Kadınlar olmadan gerçek bir yığın hareketi olamaz.

"Biz örgütsel fikirlerimizi ideolojik kavramlarımızdan türetiyoruz. Komünist kadınlar için ayrı örgütler istemiyoruz! Komünist olan kadın, üye olarak Parti'ye aittir, aynen erkeğin ait olması gibi. Onlar aynı hak ve görevlere sahipler. Burada hiçbir görüş farklılığı olamaz. Bununla birlikte verilere gözlerimizi kapayamayız. Partinin, geniş kadın yığınlarını canlandırma, onları Parti ile ilişkiye geçiren ve onun etki alanı içinde tutma özel amacını taşıyan organları — çalışma gurupları, komisyonları, komiteleri, bölümleri ve her ne adla çağrılırsa onlar — olmalıdır. Bu, doğal olarak, kadınlar arasında sistematik çalışma yapmamızı getiriyor. Uyanmış kadınlara öğretmeli, onları Komünist Partisi önderliğinde proleter sınıf savaşımına kazanmalı ve bunun için donatmalıyız. Bunu söylerken aklımda yalnızca değirmende çalışan ya da aileye yemek pişiren proleter kadınlar yok. Köylü kadınlar ve alt orta sınıfın çeşitli kesimlerinin kadınları da aklımda. Onlar da, savaştan beri eskisinden daha fazla, kapitalizmin kurbanıdırlar. Bu kadın yığınlarının siyasete karşı ilgi eksiklikleri ve bunun dışında anti-sosyal ve geri psikolojileri, faaliyetlerinin ve yaşamlarının bütün yapısının dar ufku yadsınamayacak verilerdir. Bunları ihmal etmek aptalca, tamamıyla aptalca olurdu. Onlar arasında çalışma yapmak için guruplarımız, özel ajitasyon yöntemleri ve özel örgüt biçimlerimiz bulunmalıdır. Bu burjuva 'feminizmi' değildir, pratik devrimci bir çıkar yoldur.

"(...)

"... Proletarya diktatörlüğünü milyonlarca kadını kendi safımıza çekmeden uygulayamayız. Ne de onlarsız komünist inşaya girişebiliriz. Onlara ulaşmanın bir yolunu bulmalıyız. Bu yolu bulmak üzere çalışmalı ve araştırmalıyız.

"Bu nedenle kadınların yararına istemlerde bulunmamız son derece doğrudur. Bu minimum bir program olmadığı gibi, Sosyal-Demokrat anlamda, İkinci Enternasyonal anlamında bir reform programı da değildir. Burjuvazinin ve onun devletinin sonsuzluğa dek, hatta uzun bir süre, sürüp gideceğine inandığımızı da göstermiyor. Kadın yığınlarını reformlarla pasifleştirmeye ve onları devrimci savaşım yolundan saptırmaya yönelik bir girişim de değildir. Bunlardan birisi olmadığı gibi, reformist şarlatanlık da değil. İstemlerimiz, acil ihtiyaçlarımızdan ve zayıf ve haklarından yoksun kadınların burjuva sistemi altında kaldırmak zorunda kaldıkları rezilane aşağılamalardan bizim çıkardığımız pratik sonuçlardan başka birşey değildir. Böylece gösteriyoruz ki, bu ihtiyaçların ve kadınların ezilmişliğinin farkındayız, erkeklerin ayrıcalıklı konumunun bilincindeyiz ve emekçi kadını, işçi eşini, köylü kadını, küçük adamın karısını ve çoğu yönden varlıklı sınıfların kadınını baskı altında tutan ve huzursuz eden ne varsa ondan nefret — evet, nefret — ediyoruz ve ortadan kaldırmak istiyoruz. Kadınlar için burjuva toplumundan istediğimiz haklar ve sosyal önlemler, bizim kadınların konumunu ve çıkarlarını anladığımızın ve bunları proletarya diktatörlüğünde dikkate alacağımızın kanıtıdır...

"(...)

"... Savaşım, bizi (saygıdeğer burjuva kliklerden ve reformist uşaklardan) ayrı tutar ve bizim komünist yüzümüzü gösterir. Bize, erkeklerin üstünlüğü, işverenlerin gücü ve bir bütün olarak burjuva toplumu tarafından sömürüldüklerini, köleleştirildiklerini ve ezildiklerini düşünen kadınların güvenini kazandırır. Herkes tarafından ihanete uğratılan ve terkedilen emekçi kadınlar bizimle birlikte savaşmak durumunda olduklarını farkederler. İtiraf etmeli ya da sana ettirmeli miyim ki, kadın hakları için savaşım bizim birincil hedeflerimizle — erkin ele geçirilmesi ve proletarya diktatörlüğünün kurulmasıyla — bağlanmalıdır. Şu anda bu bizim ABC'mizdir ve öyle olacaktır. Açık-seçik, kesinlikle açık-seçiktir. Ancak, geniş emekçi kadın yığınları, biz yalnızca bu istem çevresinde, hatta Jeriko'nun trampetlerini bile çalarak, dönüp durdukça, devlet erki için savaşıma karşı gelinmez bir istekle katılıyor olmayacaklar. Hayır, bin kere hayır! Kadın yığınlarının aklında politik çağrımızı ve emekçi kadınların acılarını, ihtiyaçlarını ve dileklerini birleştirmeliyiz. Onlar, proletarya diktatörlüğünün ne anlama geleceğini — yasada ve pratikte, ailede, devlette ve toplumda erkeklerle tam hak eşitliği — ve bunun da burjuvazinin erkinin yok edilmesini içerdiğini bilmelidirler." (Aktaran Clara Zetkin, *Kadınların Kurtuluşu*, "Lenin'den Hatırladıklarım", İng. basım)

Türkiyeli işçi ve emekçilerin Fransa'da CGT çatısı altında örgütlenmeleri, bizim için en doğru seçeneklerden biridir.

CGT'ye mektup

İşçi sınıfı içindeki farklı siyasal görüşler, işçilerin, sınıf ve yığın örgütleri olan sendikalarda örgütlenmesine engel olmamalıdır.

Sevgili Yoldaş,
Size bu mektubu uzun bir süre düşündükten sonra yazmaya karar verdik.

Biz TKP-*İşçinin Sesi*'nin Fransa'daki temsilcileriyiz. Dünyanın en eski komünist partilerinden birinden kaynaklanıyoruz: Türkiye Komünist Partisi.

70'li yılların sonuna doğru, Türkiye'nin içinde bulunduğu devrimci durum partimizin bölünmesine yol açtı. Çünkü partimiz böyle bir durumla boy ölçüşmeye hazırlıklı değildi. Bunun sonucu olarak, şu anda Türkiye'de iki komünist partisi bulunuyor: Bizim partimiz yani TKP-*İşçinin Sesi* ve kendini TKP olarak adlandıran diğer parti.

Fransa'daki temsilcilerimiz ve sempatizanlarımız, Fransa'da yaşayan ve çalışan Türkiyeli emekçilerin, işçilerin ekonomik, siyasal, toplumsal ve kültürel sorunlarıyla ilgilenmekte, onlara ellerinden geldiğince yardımcı olmakta, onlara Türkiye'de ve Fransa'da aynı sınıf düşmanlarıyla karşı karşıya olduklarını göstermekte ve doğal olarak da kendi sınıf örgütlerinde (sendikalar da dahil) örgütlenmeleri için yardım etmektedirler.

Bu açılardan bakıldığında, Türkiyeli işçi ve emekçilerin Fransa'da CGT çatısı altında örgütlenmeleri, bizim için en doğru seçeneklerden biridir.

Ancak bu seçeneğin kendisi ile bu seçeneği gerçekleştirme çabalarımız arasında karşımıza sürekli bir engel çıkmaktadır. Engel şudur: CGT'nin Türkiyeli görevlileri öbür partinin militanlarıdır. Birçok konuda aramızda derin siyasal görüş ayrılıkları vardır. Ancak bizim düşüncemize göre, bu görüş ayrılıkları ne CGT tarafından ne de CGT ve Türkiyeli işçiler aleyhine çözülmelidir.

Bundan da öte, kanımızca, işçi sınıfı içindeki farklı siyasal görüşler, işçilerin sınıf ve yığın örgütleri olan sendikalarda örgütlenmesine engel olmamalıdır.

Dahası, bizzat CGT'nin kendi resmi belgeleri ve yine bizzat CGT Genel Sekreteri H. Krasucki'nin bu konudaki sözleri çok açıktır: "Biz sendikamıza gelen emekçilere siyasal pasaport sormuyoruz!" Siz sormuyorsunuz ama, Türkiyeli tüm sol örgütler içinde yalnızca küçük bir azınlığı temsil eden öteki partinin militanları bu "pasaportu" soruyorlar. Ve bu durum giderek olumsuz etkilerini, çok yönlü olumsuz etkilerini gösteriyor. Kaybeden hem CGT oluyor — çünkü bu davranışlar sonucu Türkiyeli işçi ve emekçi yığın CGT'den uzaklaşıyor — hem de Türkiyeli emekçi ve işçiler oluyor — çünkü onlar da ilerici sendikaların dışına itilmiş oluyorlar.

Nasıl mı? Bakın birkaç örnekle anlatalım.

Önce Pirault'da olup bitenlerden başlayacağız. Yoldaşlarımız bu işyerinde sorun olduğunu haber almışlardı. Hemen işyerine gidip işçilere herhangi bir şekilde yardımcı olup olamayacaklarını araştırdılar. İşçiler onları çok iyi karşıladılar ve kendilerine nelere ihtiyaçları olduğunu söylediler. Buradaki işçiler hemen hemen sendikasız olduğundan, yoldaşlarımız onlara sendikada örgütlenmelerini önerdiler ve onları CGT'nin yerel örgütüne götürdüler. CGT'nin yerel sorumluları, işçiler ve yoldaşlarımız arasındaki ilişkiler mükemmeldi.

Öteki partinin militanları 2. işgalden sonra geldiler ve güçlükler başladı. Daha gelir gelmez, işçilerin önünde CGT yerel sorumlularına bizi göstererek şöyle dediler: "Bunlar CGT'nin, FKP'nin düşmanıdırlar. CGT ve FKP bizi tanıyor, onları değil." Daha sonra işçilerden bundan böyle arkadaşlarımızla görüşmemelerini istediler. Ama işçiler bunu reddettiler.

Öteki partinin militanı bu kadarla da kalmadı. Gelişinden başlayarak savaşımı nı Pirault patronundan çok bize karşı yöneltti. Bu davranışları işçilerin savaşçılığını kırma, onları demoralize etme tehlikesi bile taşıyordu. Ve yine bu kişi, sürekli olarak bizi "CGT ve FKP'nin düşmanı" olarak tanıtmaya devam etti.

Patronun saldırıları yoğunlaşınca olaylar şu şekilde gelişti: Bizim yoldaşlarımız orada kalıp taş ve sopalarla polisin göz yaşartıcı bombalarına ve patronun buldozerine karşı işçilerle birlikte savaşırken, daha önceki gün sayıları yaklaşık 20'yi bulan öteki partinin militanları düpedüz işçileri bırakıp kaçtı. Bu guruptan kalan iki kişi ise fabrikanın arka kapısından kaçmak isterken işçiler ve arkadaşlarımız tarafından görüldüler ve direnmeye davet edildiler. Ama onlar kabul etmediler.

Patronun saldırılarının daha da artması karşısında yoldaşlarımız işçilere ve CGT'nin yerel sorumlularına görüşlerini iletерek şöyle dediler:

"Patronun daha fazla şiddete başvurmasının önüne geçmek istiyorsanız, fabrika çevresinde halk ve sendika militanlarından oluşan önemli bir yığın desteği getirmek gerekir." Öteki partinin militanları ise tehlikeyi küçümseyerek bizim görüşlerimize kesinlikle karşı çıktılar. Öylesine bir duruma gelindi ki, onlar için bize ve bizim önerilerimize karşı savaşmak, patronun saldırılarına karşı savaşmaktan daha fazla ön plana çıktı. Bu durumda inanıyoruz ki, onların bu türlü davranışları, patronun saldırılarını nesnel olarak kolaylaştırdı.

Pirault hakkında daha çok şey söylenebilir. Ama biz son olarak iki olay üzerinde durmayı yeterli görüyoruz.

30 Kasım 1984 tarihli *Türkiye Postası*'nda (ki kendi gazeteleridir) bu militanlar, Pirault işçilerinin patronun saldırısı karşısında polis çağırdıklarını yazıyorlardı. Pirault işçileri ise bunun kesinlikle doğru olmadığını açıkladılar.

Bir başka dergileri olan *Gerçeğin Sesi*'nin 15. sayısında. K. Özgül de dahil tüm Pirault işçileri tarafından imzalanmış ve görece olarak sıradan olarak nitelenebilecek bir bildirinin fotokopisini yayınladılar. Görece olarak sıradan bir bildiri diyoruz, çünkü bu bildiri, yoldaşlarımız kentin duvarlarına grevle ilgili sloganlar yazarak etrafın görünüşünü bozdukları için kent halkından özür dileyen bir bildiriydi. Oysa bu partinin militanları, buradan yola çıkarak, bizim Pirault işçileri tarafından kesin bir biçimde mahkum edildiğimiz havası yaratmaya çalıştılar. Bu düpedüz sahtekarlıktır.

Bu iki yayının fotokopisini ekte bulacaksınız.

Bugüne gelirsek, Pirault işçileri tam bir çıkmazdadır. Bu partinin militanlarının davranışları sonucu, işçiler ve sendika arasındaki karşılıklı anlayış gün geçtikçe azalmaktadır. Buna bir örnek verelim: CGT'nin resmi tercümanı olarak sunulan .... ne sendikanın ne işçilerin görüşlerini doğru bir biçimde çevirmemektedir. İşçiler bugüne kadar birçok kez şu şikayette bulundular: Bu kişi yalnızca Fransızca dilini yeterince bilmediğinden böyle davranmıyor, bilinçli olarak da doğru çeviri yapmıyor. Bu durumu bize, 14 Ekim'de işçilerin de olumlu bulduğu 2. protokolün imzalanması üzerine biz işyerinden ayrıldıktan sonra işçiler anlattılar.

Herşeye karşın bugüne kadar işçileri CGT'de kalmaya ikna edebilmeyi başardık. Hatta CGT yönetimini de Pirault'daki sorunlardan haberdar ettik ama bir sonuç alamadık.

Bu durumda Pirault'daki Türkiyeli işçilerin yakın bir süre içinde CGT'yi terketmeleri olasılığı karşısında şaşırmamak gerekiyor.

Şimdi ise Türkiyeli işçi ve emekçilerin CGT içinde çalışma ve örgütlenmeleri önündeki bir başka engelden söz edelim.

Limousin ve bölgesinde 450-500 arasında Türkiyeli orman işçisi bulunuyor. Bunlar önceleri CGT'de ve kısmen de FKP'de örgütlüydüler. Bu işçilerin yerel önderleri sayılabilecek kişiler eskiden bizimle siyasal görüş ayrılığı olan partinin üyesiydiler. Daha sonra gelişmeler sonucu bizim safımızı seçtiler. Bu seçiş, Limousin bölgesindeki Türkiyelileri de etkiledi. Bunun üzerine bu gurubun Fransa temsilcisi düzeyinde olan kişi Limousin'e gelerek FKP Limousin federasyon yöneticileriyle bir dizi görüşme yaptı. Bu görüşmelerden sonra başta bizim saflarımıza geçen kişiler olmak üzere 40 kadar işçinin CGT ile bağları bir anda, tek yanlı olarak ve CGT tarafından kesildi. CGT'nin onlara verdiği toplantı-dernek salonu geri alındı. Her türlü tartışma isteği CGT yerel yöneticileri tarafından reddedildi. Dahası bizim tarafımıza geçen arkadaşlar hakkında binbir çeşit yalan dedikodu yayıldı. Tek sözle bu işçiler sendikal örgütsüzlüğün içine itildiler. Oysa bu işçiler orman işi gibi çok zor bir işte çalışıyorlar. Doğru dürüst Fransızca bilmiyorlar. Sendikal haklar konusundaki bilgileri de çok sınırlı. Kısaca bu işçiler patronlar karşısında savunmasız durumdadırlar. Bir başka deyişle bir işçi sendikasında da mutlaka örgütlenmek zorundadırlar. Ama CGT, bu Türkiyeli guruptan gelen baskı sonucu bunları kendi saflarının dışına itiyor. Yerel CGT yetkilileri bu işçilerle görüşmek bile istemiyorlar. Bu durumda bu işçiler uzun süre düşündükten sonra bir başka sendikada örgütlenmeye karar verdiler. Çünkü işçi haklarının korunmasının — asgari düzeyde bile olsa — hele hele patronlar sendikası CNPF'nin saldırıya geçtiği şu günlerde beklemeye tahammülü yoktur.

Sevgili yoldaş, bu anlattıklarımızın tanığı eski CGT üyesi işçilerdir.

Şimdi gelelim giyim alanına.

Paris ve bölgesinde çalışan 35 bin kadar Türkiyeli işçinin yaklaşık yüzde 80'i konfeksiyon alanında çalışmaktadır. Koşulla çok ağır. Sömürü çok yoğun. İşçiler her an patlamaya hazır. Başta CGT olmak üzere işçi sendikaları bu alanda örneğin büyük bir kampanya düzenlese, inanıyoruz ki işçilerin çoğunluğu savaşmaya hazırdır.

Oysa bu alanda ne görüyoruz. CGT'nin bu alandaki çalışması son derece cılız ve etkisizdir. Düşünün ki CGT'nin giyim sendikasının Paris bölgesi toplantısına en fazla 15 Türkiyeli emekçi katılıyor. Örneğin bizim yardımcı olduğumuz bir konfeksiyon grevi var. Laknes grevi CGT'nin Türkiyeli sorumlusu, olaydan günlerce sonra, üstelik yerinden bile kıpırdamadan telefonla bizden haber soruyor.

Bütün bunların nedeni ne? Nedeni yine aynı: Bu partinin militanları CGT'nin bu alanında da egemen. Sorumlu olan işçilere "siyasal pasaport" soruyorlar. Örneğin CGT'ye işi düşen her işçiye kendi yayın organları olan *Türkiye Postası*'nı satmayı çok normal buluyorlar.

Dahası da var.

Bu gurubun bu alandaki sorumlu kişisi olan ...'i bugüne kadar Paris'te konfeksiyon atölyelerinin en yoğun olduğu bölgede, Sentier'de hiç gören yok. Haydi diyelim, başak yerlerde çok işi var gelemiyor.

Peki ama bu kişinin, *CGT'y işi düşünen her işçiye "önce 500 frank ver, dosyanı ancak öyle doldururum" demesine,*

— Gayrı ciddi çalışmaları yüzünden dosyaları yanlış doldurması sonucu bazı Türkiyeli işçilerin Prad'homme'larda mahkeme kaybetmesine ne denir?

Bu konularda da tanıklarımız var. İstediğiniz an bu kişileri söz konusu kişilerle yüzleştirebiliriz.

Yoldaş, bir kez daha şunu tekrarlamak istiyoruz: CGT içinde çalışan bu Türkiyeli militanlar CGT'nin sendikal çıkarlarına zarar vermektedirler.

— Zarar vermektedirler, çünkü, CGT'nin en temel örgüt ilkelerini, yani CGT'nin her türlü dinsel, felsefi ve *siyasal* görüşten işçiye açık olduğu ilkelerini çiğniyorlar.

— Aynı zamanda Türkiyeli işçi ve emekçilerin çıkarlarına da zarar vermektedirler. Çünkü onları ilerici sendikanın dışına itmektedirler.

— Zarar vermektedirler, çünkü, her ulustan işçilerin ortak savaşımlarına engel olmaktadırlar. Zarar vermektedirler çünkü, böylece işçilerin sınıf birliğine engel olmaktadırlar.

Sevgili yoldaş,

Bu mektubu size yazışımızın, sizden siyasal hakemlik yapmanızı istediğimiz anlamına gelmediğine inanmanızı isteriz. Mektubu yazışımızın temel nedeni, Türkiyeli emekçilerin, sendikanız içinde sınıf çıkarlarının en iyi savunucularını bulacaklarına inanmamızdır.

En iyi selamlarımızla.

TKP-İşçinin Sesi, Fransa

Televizyon eylemimiz coşku yarattı

Yoldaşlar,
Televizyon eylemimizden bir süre sonra konuştuğum bir arkadaşın izlenimlerini sizlere aktaracağım. Bu arkadaş menşeviklerden ayrılmış, bir ara bize yakınlık duymuş ama çeşitli nedenlerle o noktada kalmış bir arkadaştır.

Karşılaştığımızda, ben başka şeylerden söz ederken sözümü kesti ve "yoksa bilmiyor musun" diye sordu. "Neyi" dedim. "Televizyondan yayın yaptığınızı" dedi. Ve anlattı.

31 Ocak günü tesadüfen Aksaray civarında bir arkadaşının evinde misafirlikteymiş. Haberleri izlerken birden yayın kesilmiş ve Enternasyonal çalmaya başlamış. Daha sonra da "Dikkat dikkat burası *İşçinin Sesi*" anonsu. Arkadaşım önce bir şok geçirmiş, sonra hemen eylemin bizim eylemimiz olduğunu anlamış.

Eylemin üstünden epeyce gün geçmiş olmasına rağmen karşılaştığımızda hâlâ heyecan içindeydi. "Çok güzel, çok büyük eylem" deyip duruyordu.

Yayın bittikten sonra hemen aşağı inip eylemin halk üzerindeki etkisini anlamaya çalışmışlar. *İşçinin Sesi* adı yüzünden birçok kişi "TRT'yi işçiler basmış" diyormuş. Ve bu düşünce çok hoşlarına gidiyormuş.

Arkadaşım ertesi gün okula gittiğinde heyecanla devrimci bildiklerinin yanına koşmuş. Duydunuz mu, dinlediniz mi diye heyecanla soruyormuş. Bana söylediği, konuştuğu kişilerin hepsi olayı biliyormuş ve saygıyla karşılıyormuş. Menşevik birkaç kişi de "yayını yurt dışından yaptılar" demişler.

F.Ö., Ankara

"Bana neden haber vermediniz"

Yoldaşlar,
Size İstanbul'daki TV yayınımızla ilgili çok ilginç bir olay anlatacağım.

Derneğimizin sempatizanlarından orta yaşlı bir işçi yılbaşında Türkiye'ye gitmişti. Doğu Anadolu'da bir şehirde tatilini geçiren amcamız Almanya'ya dönüş yapmak üzere İstanbul'a geldiğinde Aksaray'da bir kahveye gitmiş.

Oturup, çayını ısmarlamış. Beklerken bir bakmış ki kahvedeki herkes *İşçinin Sesi*'nin TV yayınından söz ediyor. Birbirlerine yayın başladığında neler düşündüklerini anlatıyorlar. Amcamız durmuş, dinlemiş ve iyice emin olmuş ki anlatılan eylem bizim eylem.

O sırada kahvedekiler de birbirlerine *"İşçinin Sesi, İşçinin Sesi"* denince işçiler TV'yi bastı diye düşündüm diyorlarmış.

Bizim amca birden yerinden fırlamış, "yahu işçiler değil, *İşçinin Sesi*, biz yaptık" diye bağırmış. Kahvedekiler hayretle ona dönmüşler. Amca heyecanla, *"İşçinin Sesi*, bizim örgütümüz, ben de onlardanım, biz yaptık" diye anlatıp duruyormuş.

Kahvedeki halk, amcanın bu haline gülmeye başlamış. Onu, yatıştırmışlar, dur, heyecanlanma, anladık yayını *İşçinin Sesi* yaptı, sen de onlardansın, helal olsun, ama böyle uluorta konuşma, demişler. Sonra da anlatmışlar: Burası Almanya değil. Şimdi gelir seni tutuklarlar. Zaten kuyruk acıları var. TV eylemini bu terörist yaptı diye seni de TV'ye çıkarırlar, demişler.

Amca o zaman ne yaptığını anlamış. "Ama pişman değilim" diye anlatıyor. "Kahvedeki adamlar beni bir sevdiler, sevdiler. Oturduk uzun uzun sohbet ettik, memleketin halini konuştuk" diyor.

Amcamız Hamburg'a geldikten sonra hemen bizi buldu. Ilk sözü, "yahu bana neden haber vermediniz, insan memlekette TV'den yayın yapar da haber vermez mi" oldu. Amcamız bu, İstanbul'da öyle yapar, Hamburg'da da böyle sorar.

Salim Uygur, Hamburg

Eylemimiz halkın dilinde

Yoldaşlar,
Hamburg'taki çalışmalarımızı coşku içinde sürdürüyoruz. TKP-*İşçinin Sesi*'nin İstanbul'da burjuvazinin sesini kesme, TRT'nin haber yayınını durdurup işçi sınıfının sesini yığınlara duyurma eylemini hepimiz büyük sevinçle karşıladık.

Örgütümüzdeki bütün yoldaşlar, sempatizanlar olarak bir araya geldik. Bu eylemi Avrupa kamuoyuna ve devrimci hareketе duyurmak için neler yapabileceğimizi araştırdık.

Önce olayla ilgili bir bildiri bastık ve İstanbul'da TV'den yapılan yayının kasetini bulduk. Olayın haberini veren gazetemizi, pilli teybimizi de alarak Hamburg'un en kalabalık, Türkiyelilerin de yoğun olduğu caddesine gittik.

Teybimizi açtık ve İstanbul'da TV'den yayılan yayınımızı Hamburg sokaklarında tekrarlamaya başladık. Gümbür gümbür çalan Enternasyonal, zaman zaman marşı "dikkat, dikkat, burası *İşçinin Sesi*" diye kesen spikerin sesi kısa zamanda insanların çevremizde toplanmasını sağladı.

Bır yandan bıldırı dağıtıyor, bir yandan bağırarak gazetemizi satıyor, bir yandan da çevremizde toplananlara TV eylemimizi anlatıyorduk.

Hamburg'da düzenlediğimiz bu eylem çok başarılı oldu. Asıl başarılı eylemimiz İstanbul'daki TV yayınımızın, gerek Türkiyeliler gerekse Alman demokratik kamuoyu arasında geniş bir şekilde duyulmasını sağladı.

Evet yoldaşlar, komünist disiplin ve örgütçülüğüyle, burjuvaziye hiç beklemediği anda, kitle haberleşme alanında da önemli bir darbe vurduk. Emekçi halkın savaşım heyecanını ve kavga inancını yükselten bu eylem, sınıfımızın tarihine geçecektir.

Sacit H., Hamburg

TV eylemimiz burjuvaziye ummadığı bir alanda darbe vururken, halkın savaşım heyecanını, kavga inancını da yükseltti. Tüm devrimci harekete onur verdi.

Onur verici bir eylem

Değerli Yoldaşlar,
Sizlere, TV'deki yayınımızla ilgili olarak bir sempatizanımızın anlattıklarını kısaca aktaracağım.

Sempatizanımızın bir arkadaşı — Boğaz'da oturuyormuş — yayını izlemiş. Sonra gelip sempatizanımıza durumu aktarmış. "Spikerin görüntüsü gitti, sesi azaldı, Enternasyonal'le birlikte *İşçinin Sesi*'nin konuşması duyuldu" demiş. Ancak konuştukları yer müsait olmadığından daha fazla birşey anlatamamış. Çok heyecanlıymış.

Yayın gerçekten büyük ilgi ve heyecan uyandırdı. Bence yalnızca bizim açımızdan bir başarı değil, tüm devrimci harekete onur veren bir eylem oldu.

T. Çoker, İstanbul

Coşku dolu kollektif çalışmayı daha da arttıralım

Değerli Yoldaşlar,
Siyasal savaşımda kalıcı olabilmenin, özellikle parti ile birlikte bu savaşımda gelişebilmenin kolay bir iş olmadığına inanıyorum. Bunun gerçekleşebilmesi için ideolojik yetkinliğin, siyasi deneyimin yeterli olduğunu sanırdım. Siyasi bilinç çok önemli, ama bunun yanında günlük yaşamımızın altında kara bir şerit gibi uzanan mülkiyetçi ideolojinin etkisine karşı sürekli savaşmak da çok önemli. Bu kara şerit kimi zaman kariyerizmde, kimi zaman disipline karşı çıkmakta kimi zaman özel yaşamı partiye karşı koyma isteminde kendini gösteriyor. Ve daha bugünden bilemeyeceğimiz birçok alanda ortaya çıkacak.

Gerçekten komünist olabilmeyi başarmak kollektifleşmiş beni oluşturmakta yatıyor. Bunun pratikte sağlanabileceği alan, parti ile bir olabilmekten geçiyor. Ancak bu birliktelik yüzeysel bir çalışma birlikteliğinde değil, düşüncemizin en derin noktalarına kadar varlığını hissettirecek bir bütünleşmede aranmalı. Doğal olarak bu uzun yıllar alacak bir süreç. Ancak eğer mülkiyetçi burjuva ideolojisi ile komünist ideoloji arasındaki çatışmanın kişisel yapımızdaki varlığını bilerek, bu çelişkiyi komünistleşme doğrultusunda her an bilincimizle çözmek için savaşırsak partimize yaraşır komünistler olabiliriz.

Son sıralarda çalıştığım arkadaşlarla bu konuyu uzun uzun konuştuk, daha da konuşacağız. Üzerinde durduğumuz noktalar şunlar: Herşeyden önce bilincimizde parti ve bununla bağlı olarak disiplin olgusunun toplumsal zorunluluğunu berraklaştırmak. Kafamızdaki her sorunu daha fazla üremesine izin vermeden partiye açmak. Yani partimizin bizi herşeyimizle bilmesini sağlamak. Doğal olarak herkesten bu savaşımı başarıyla sürdürmesini beklemek anlamsız, kimi başarabilir, kiminin de örneklerini yakın geçmişte gördüğümüz gibi nefesi tükenir. Ama tüm varlığımızla böyle bir savaşıma girmeye kararlıyız.

Yoldaşlar, biraz da buradaki çalışmalardan bahsetmek istiyorum. Gençlik içindeki çalışmalarımız hergün biraz daha ilerleyerek gelişiyor. İlerledikçe daha fazla sorun çıkmaya başlıyor. Bu sorunların büyük bir çoğunluğu öğrenci gençliğin yapısından ve bizim bu sorunları önceden görebilme yeteneğine henüz tam sahip olamamamızdan kaynaklanıyor. *Ajitasyon ve Propaganda* kitabını çok iyi özümsediğimi düşünüyordum. Ancak önüme çıkan sorunlardan şunu farkettim ki, çalışma yaptığım insanların psikolojisine çok fazla değer vermiyorum. Başlangıçta herkese aynı standardı uygulayınca kazanacakken kaybettiklerimiz de oluyor. Ama yoldaşların katkısıyle yanlışımı düzeltebiliyorum.

Gençlik içinde politikleşme son hızla devam ediyor. Yeniden devrim sorunları tartışılmaya, Marks, Engels, Lenin okunmaya başlandı.

Yoldaşlar, İstanbul'daki televizyon yayınına girme olayını öğrendikten bir saat sonra okulda menşeviklerle ilişkide olduğunu tahmin ettiğim bir arkadaştan daha duydum. Olayı doğru olarak, bizim yaptığımızı da söyleyerek aktardı. Yanımızda bir menşevik vardı, o hiçbir yorum yapmadan dinledi.

Yoldaşlar, buralarda herşey o kadar güzel gelişiyor ki, geleceği kurmada bizim de payımızın olacağı doğrultusundaki inancımız pekişiyor. Yalnız bir tek koşul var, coşku yetmiyor, çok çalışmak gerek. En içten selamlar.

Yıldız Cansoy, Ankara